

ALP(LK)2587

DRAUGAS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-30-02

PERIODICALS
October 31, 2002
Vol. LXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 31, 2002

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 210
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Telkinių žinios: Baltų festivalis Collegeville, PA, koncertas Worcester, MA; detroitieškiai prisimena vasarą ir planuoja Naujųjų metų šventę.
2 psl.

Ir prezidentas Vladimir Putin, ir George W. Bush ruošiasi karui, - sako Danutė Bindokienė; Lietuvos Seimo spindesys ir skurdas - A. Navickas.
3 psl.

LR Kultūros ministerijos viceministras Juozas Širvinskas vieši Čikagoje ir sutiko atsakyti į keletą „Draugo“ klausimų.
4 psl.

Svečiuose pas JAV Kongreso narį John M. Shimkų; pasirodė naujos „Muzikos žinios“; Irena Regienė atsiveikino su „Draugo“ redakcija.
6 psl.

Sportas

* Lietuvos futbolo rinktinė per pirmąsias trejas 2004 m. Europos čempionato atrankos rungtynes neįvykdžius kelias uždavies iškovoti keturis taškus, prarabta apie galimą trenerio Benjaminio Zelkevičiaus pasitraukimą. Net Lietuvos futbolo federacijos vadovai prasarar turintys kandidatu, kurie galėtų užimti rinktinės trenerio postą, saraša. Šiame saraše yra ne tik lietuvių, bet ir užsieniečių.

* **Krepšininkas Robertas Javtokas** artimiausius 3 metus žais Vilniuje. Po praėjusių gegužę patirtos avarijos sveikstantis vidurio puolėjas šeštadienį praršę sutartį su „Lietuvos ryto“ klubu. Kol kas R. Javtokas treniruojasi individualiai.

* **Lietuvos čempionai Vilniaus „Lietuvos ryto“ krepšininkai** antradienį namuose laimėjo FIBA-Europa Čempionų taurės Šiaurės konferencijos D grupės penktąsias rungtynes namuose prieš Maskvos srities „BK Chimki“ (Rusija) komandą 102:56 ir iškovoję penktąją pergalę.

Naujausios žinios

* **ES duos pinigų Karaliaučiaus pasieniui** su Lietuva modernizuoti.

* **Liberalų sąjunga pašalino iš savo gretų** parlamentarą Alvydą Medalinską.

* **Lietuva ir Rusija renigia karų ir represijų aukų** kapaviečių priežiūros sutartį.

*****

* **Rusijos specialiosios pajėgos įkaitų išlaisvinimo operacijoje** galėjo panaudoti mirtiną iprastų anestetikų „kokteilį“.

* **Maskvos teatro užgrobumo aukų** skaičius pasiekė 120.

* **Izraelio gynybos ministro atsistatydinimas** žlugdo vyriausybę.

Lietuva savo darbus tęs ir po NATO susitikimo Prahoje

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų viceministras Justas Paleckis susitikimose Vašingtone su aukšto rango JAV pareigūnais išgirdo palankius vertinimus apie Lietuvos darbus rengiantis narystei NATO. JAV atstovai ypatingai pabrėžė sėkmingas Lietuvos karinių pajėgų reformas, tvirtą Lietuvos visuomenės paramą valstybės narystei NATO bei sprendimą praktiškai prisidėti įtvirtinant taiką

Afganistane ir pasiūsti ten Lietuvos karius. Dviejų dienų vizitą Vašingtone J. Paleckis baigė antradienį. Jis susitiko su JAV valstybės sekretoriaus padėjėjo pavaduotoju Robert Bradtke, specialiuoju prezidento patarėju Europos ir Eurazijos klausimais Daniel Fried, Valsytinės saugumo tarybos Europos reikalų direktoriumi Walter Andrusyszyn, Senato užsienio reikalų komiteto patarėjais ir Valstybės departa-

mento pareigūnais. „Jei Prahoje būsime pakviesti tapti NATO nariais, tai bus istorinės reikšmės sprendimas, kuris vainikuos dvylikos Lietuvos nepriklausomybės metų užsienio politikos pastangas integruojantis į transatlantines ir Europos struktūras bei gerinant santykius su kaimynais“, susitikime sakė J. Paleckis. Vašingtone viceministras susitiko su JAV Valstybės departamento specialiuoju atstovu holokausto klausimais ambasadoriumi Randolph Bell, pasaulinės žydų organizacijos B'nai B'rith viceprezidentu Daniel Mariaschin bei Amerikos žydų komiteto Europos reikalų direktoriumi Andrew Baker.

JAV Valstybės departamento bei žydų organizacijų atstovai teigiamai įvertino Lietuvos sprendimus dėl žydų bendruomenės turto grąžinimo, žydų kvartalo Vilniaus Senamiestyje atstatymo projektų

bei Lietuvos indėlių ir tarptautinės darbo grupės holokausto švietimo srityje darbą. J. Paleckis taip pat apsilankė JAV Holokausto atminimo muziejuje Vašingtone, kur dalyvavo Žydų mokslinio instituto bei JAV Holokausto atminimo muziejaus Holokausto studijų centro surengto simpoziumo „Lietuva ir žydai“ antrajame seminare. Rengiant šį simpoziumą, kuriame žinomi JAV, Lietuvos ir kitų valstybių mokslininkai

Justas Paleckis aptaria istorinius lietuvių ir žydų santykius, prisideda ir Lietuvos ambasada JAV.

Žemaitijoje rastas kuršių kapinynas užminė mislę archeologams

Žemaičių Kalvarijoje Plungės rajone aptiktas didžiulis karingų kuršių kapinynas uždavė sudėtingą klausimą archeologams — jame nerasta nė vieno ginklo ar kito kovos įnagio. „Kuršiai buvo karinga baltų gentis, bet kapinyne nerasta jokių ginklų. Be to, laidodami savo gentainį, kuršiai į kapą visada įdėdavo ginklą arba miniatiūrinę jo kopiją, kuri buvo specialiai gaminama laidotuviams“, pasakojo Kultūros paveldo centro ekspedicijai vadovavęs archeologas Zenonas Baubonis.

Pasak jo, šį mėnesį rasta kapavietė yra viena iš didžiausių Lietuvoje. Jos plotas užima daugiau nei 1 hektarą, o kapavietę sudarančių apskritų duobių skersmuo siekia net 3 metrus. Kapavietėje aptikta maždaug 180 radinių — 9-12 amžiaus segės, segtukai, žiedai.

Kuršiai 9-14 amžiuje gyveno pajūryje. Iš istorinių šaltinių žinoma, kad švedai kuršių bijojo taip pat, kaip ir kovingumu pagarsėjusių vikingų. Po 14 amžiaus dalis kuršių asimiliavosi su latviais, dalis su žemaičiais. (BNS)

Lietuvos regionų plėtrai bus skiriamas didesnis dėmesys

Vyriausybė trečiadienį pritarė Regioninės plėtros įstatymo pakeitimui, kuriuo siekiama suderinti teisinę bazę ir nustatyti valstybės regioninės politikos tikslus. Taip pat nustatoma bendroji regioninio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarka. Atlikta analizė rodo, jog Lietuvoje tarp atskirų regionų sparčiai

Derybos su Europos Sąjunga (ES) suintensyvėjo ir vyksta gana sėkmingai, konstatuoja Lietuvos pareigūnai likus 6 savaitėms iki numatomo Lietuvos bei kitų 9 kandidatų pakvietimo į šią organizaciją. Lietuvos euroderybų naujienas trečiadienį Prezidentūroje aptarė (iš kairės) prezidentas Valdas Adamkus, ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Seimo ir vyriausybės vadovai papasakojo prezidentui apie pastarųjų savo vizitų į Briuselį bei Kopenhagą rezultatus. Po susitikimo premjeras teigė, jog yra tikimybė, kad dar pavyks pasiekti palankesnių rezultatų dėl gamybos kvotų žemės ūkio srityje bei dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo finansavimo. Pasak A. Brazausko, vyksta derybos ir dėl Karaliaučiaus, toliau kalbama apie Lietuvos priėmimo į Šengeno garantijas, jei Lietuva taikys palengvintą vizų režimą per Lietuvos teritoriją keliaujantiems Rusijos piliečiams. (Elta nuotr.)

Patvirtinta kovos prieš skurdą programa

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Vyriausybė trečiadienį patvirtino Skurdo mažinimo strategijos įgyvendinimo 2002-2004 metais programą, kurios tikslas — susisteminti vyriausybės vykdomas priemones ir numatyti naujas, padėsiančias mažinti skurdą Lietuvoje.

Skurdo mažinimo priemonių programoje numatytos keturios strateginės veiklos kryptys: gyventojų užimtumo didinimas, palankios skurdui mažinti ūkio plėtros užtikrinimas, socialinių paslaugų plėtra bei jų prieinamumo, kokybės gerinimas ir pajamų garantijų tobulinimas.

Programoje numatytos priemonės švietimo paslaugų tobulinimui, padėsiančios tiek miesto, tiek kaimo vaikams įgyti reikiamą išsilavinimą, sumazinti mokyklos nelenkančių moksleivių skaičių, ugdyti ir skatinti nuolatinį mokymąsi.

Žymus Europos bankas ketina investuoti į „Mažeikių naftą“

Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) svarsto galimybę investuoti į Rusijos naftos susivienijimo „Jukos“ valdomą bendrovę „Mažeikių nafta“.

Tai po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi trečiadienį patvirtino naujasis ERPB direktorius Baltijos valstybėms Salvatore Candido. Jis nesakė, kiek akcijų bankas ketina įsigyti.

Anksčiau, „Mažeikių nafta“ dar valdant JAV bendrovę „Williams International“, ERPB atstovai kalbėjo apie galimybę dalyvauti finansuojant „Mažeikių naftos“ modernizavimą ir prašė pateikti verslo planą. Tuomet skelbta, kad pirmajam „Mažeikių naftos“ modernizavimo ratui reikia maždaug 440 mln. JAV dolerių. (BNS)

Užregistruoti pirmieji kandidatai į prezidentus

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) antradienį užregistravo kandidatus į prezidentus dabartinį valstybės vadovą Valdą Adamkų, Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) vadovą Eugenijų Gentvilą, Seimo narį Algimantą Matulevičių ir Lietuvos socialdemokratų partijos pirmąjį pirmininko pavaduotoją parlamentarą Vytenį Andriukaitį.

VRK pažymėjo, jog šie asmenys įvykdė įstatymo keliamus reikalavimus kandidatams — surinko po daugiau kaip 20,000 juos remiančių rinkimų teisę turinčių rinkėjų parašų bei pateikė reikalingus dokumentus, tarp jų — pajamų ir turto deklaracijų išrašus už šiuo metų devynis mėnesius.

Nuosavybės atkūrimo dokumentus galima pateikti iki 2003-ųjų liepos

Lietuvos piliečiai iki 2003 metų liepos 1 d. dar galės pateikti dokumentus, įrodančius nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir pakeisti savo valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės. Tai numatoma trečiadienį vyriausybės pritarose Nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisose. Žemės ūkio ministras Jeronimas Kraujelis teigė, kad toks termino nukėlimas svarbus kelioms tūkstančiams žmonių, norintiems atkurti nuosavybės teises į 126,000 ha žemės plotą. Praratus terminus, jie nepraras nuosavybės. (BNS)

To paties įstatymo pataisose įtvirtinta nauja nuostata, kad laisvos žemės fondo žemė, kurią ne mažiau kaip 2 metus naudojo kooperatyvai, gali būti perduodama neatlygintinai nuosavybės jo nariams. Tačiau su sąlyga, jei šioje žemėje nesuprojektuoti grąžintini žemės sklypai kitiems asmenims. Be to, įstatymo pataisose numatoma, kad vyriausybė, o ne Aplinkos ministerija nustato valstybinių parkų ir draustinių teritorijų, ypač vertingų ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriais, ribas. Šiose teritorijose žemė piliečiams nebūtų grąžinama, o ją išpirktų valstybė. (BNS)

Prezidento rinkimai

V. Adamkus VRK įteikė 36,000, E. Gentvilas — 23,800, A. Matulevičius — 31,900, V. Andriukaitis — 30,400 juos remiančių rinkėjų parašų.

V. Adamkus vienintelis iš minėtų kandidatų įteikė VRK ir sveikatos pažymą. Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos išduotoje pažymoje yra tik vienas trumpas įrašas — „sveikas“.

Prezidento posto siekiantis Australijos lietuvių Juozas Petraitis trečiadienį Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui apskundė Vyriausiąją rinkimų komisiją, sužinojęs, kad gali būti neregistruojamas kandidatu, jei nepateiks dokumentų, liudijančių, jog atsisakė Australijos pilietybės.

Iš viso VRK yra išdavusi parašų rinkimo lapus 20 kandidatų į prezidentus.

Iš šios ir vidaus apžiūrėjęs prekybos ir pramogų centrą „Akropolis“, Ukrainos prezidentas Leonid Kučma teigė norįs panašaus statinio ir jo valstybėje. Penktą kartą į Lietuvą atvykęs Ukrainos vadovas tapo pirmuoju užsienio valstybės vadovu, į kurio vizito darbotvarkę buvo įtrauktas šis objektas. „Pats aukščiausias įvertinimas, kurį šiandien įrašiau svečių knygoje — kviečiu tuos, kurie state, ir tuos, kurie eksploatuoja šį kompleksą į Ukrainą. Mes jiems suteiksim galimybę dirbti pas mus“, po pusvalandį trukusios ekskursijos sakė L. Kučma. Nuotr.: Kiek ilgiau Ukrainos prezidentas L. Kučma su žmona Liudmila stabelėjo ties žuvies skyriumi, juos sužavėjo ant ledo gabaliukų laikoma šviežia žuvis. Už L. Kučmos žingsniuoją Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su palyda. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

Trumpai apie viską

(Naudojantis „Lietuvos ryto“ (LR), „Lietuvos žinių“ (LŽ), „Respublikos“ (R), „Kaimo dienos“ (KD), „Klaipėdos“ (K), „Valstybės žinių“ (VZ) dienraščiais, BNS ir Eltos informacijomis)

* **Klaipėdoje, Karinių jūrų pajėgų krantinėje**, atidarytas Baltijos valstybių eskadros BALTRON laivų ginkluotės ir denio įrangos aptarnavimo centras. Centre Baltijos šalių eskadros laivai galės remontuoti ginkluotę, ją derinti, šalinti denio įrangos gedimus. BALTRON laivų ginkluotės ir denio įrangos aptarnavimo centro steigimas — bendras Lietuvos ir Vokietijos projektas. Vokietija projektui skyrė daugiau kaip 6 mln. eurų (apie 20 mln. litų). (BNS)

* **„Mažeikių nafta“ ketina atidaryti savo atstovybes** arba įmones Baltijos valstybėse ir Lenkijoje, kurios prekiaus įmonės gaminamais produktais. Taip siekiama būti artiau klientų ir uždirbti papildomų lėšų, kurias dabar pasiima produkciją parduodantys tarpininkai. Naftos produktus užsienyje bendrovė numato pardavinėti iš terminalų, kuriuos rengiasi nuomoti arba pirkti. Baltijos valstybės ir Lenkija yra pelningiausios „Mažeikių naftai“ — į šias rinkas eksportuojama apie 50 proc. įmonės produkcijos. (LR, Elta)

* **Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Anglų filologijos katedros profesorė Aušrinė Marija Pavilionienė** agituoja savo studentus pasirašyti, kad jie pritaria idėjai surengti referendumą dėl Lietuvos narystės NATO. Profesorė vyras Seimo narys Rolandas Pavilionis yra vienas šio referendumo autorių. Universiteto rektorius Benediktas Juodka teigia nepritariąs parašų rinkimui mokymo įstaigoje ir laiko tai universitete galiojančios tvarkos pažeidimu. (LR, Elta)

* **Seimo valdyba pritarė Seimo pirmininko pavaduotojo Vytenio Andriukaitio vadovaujamos komisijos siūlymui** išleisti 1991 metų Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo (AT-AS) uždaru posėdžiū stenogramas. Kaip teigė V. Andriukaitis, tai turėtų padėti atieities kartoms nespainioti tarp skirtingų versijų, kurias apie 1991-ųjų sausio įvykius skelbia būvę AT-AS nariai. Komisija siūlo stenogramas išleisti 300 egzempliorių tiražu, išdalinant po vieną egzempliorių buvu-

siams AT-AS deputatams. Manoma, jog stenogramos bus išleistos iki šiuo metų pabaigos. Tuo turėtų užsiimti „Valstybės žinių“ redakcija. (BNS)

* **Trišalė komisija prie Respublikinės darbo biržos** nustatė teritorijas vietinių užimtumo iniciatyvų projektams įgyvendinti, pagal kuriuos turėtų būti įsteigta beveik 400 naujų darbo vietų. Atrinkta 15 tikslinių teritorijų, kuriose nedarbo lygis pusantro karto viršija vidutinį valstybės rodiklį. Kas trečias projektas bus vykdomas kaimo vietovėse. Konkursui iš viso buvo pateikti 86 projektai, išrinkti 36. Vidutinė vienos darbo vietos kaina — 8,900 litų. Projektams įgyvendinti iš valstybės biudžeto reikės apie 3,5 mln. litų. Paramos gavėjai (darbdavys) savo lėšomis privalo padengti ne mažiau kaip 35 proc. projekto išlaidų.

siams AT-AS deputatams. Manoma, jog stenogramos bus išleistos iki šiuo metų pabaigos. Tuo turėtų užsiimti „Valstybės žinių“ redakcija. (BNS)

* **Trišalė komisija prie Respublikinės darbo biržos** nustatė teritorijas vietinių užimtumo iniciatyvų projektams įgyvendinti, pagal kuriuos turėtų būti įsteigta beveik 400 naujų darbo vietų. Atrinkta 15 tikslinių teritorijų, kuriose nedarbo lygis pusantro karto viršija vidutinį valstybės rodiklį. Kas trečias projektas bus vykdomas kaimo vietovėse. Konkursui iš viso buvo pateikti 86 projektai, išrinkti 36. Vidutinė vienos darbo vietos kaina — 8,900 litų. Projektams įgyvendinti iš valstybės biudžeto reikės apie 3,5 mln. litų. Paramos gavėjai (darbdavys) savo lėšomis privalo padengti ne mažiau kaip 35 proc. projekto išlaidų.

Iš šios ir vidaus apžiūrėjęs prekybos ir pramogų centrą „Akropolis“, Ukrainos prezidentas Leonid Kučma teigė norįs panašaus statinio ir jo valstybėje. Penktą kartą į Lietuvą atvykęs Ukrainos vadovas tapo pirmuoju užsienio valstybės vadovu, į kurio vizito darbotvarkę buvo įtrauktas šis objektas. „Pats aukščiausias įvertinimas, kurį šiandien įrašiau svečių knygoje — kviečiu tuos, kurie state, ir tuos, kurie eksploatuoja šį kompleksą į Ukrainą. Mes jiems suteiksim galimybę dirbti pas mus“, po pusvalandį trukusios ekskursijos sakė L. Kučma. Nuotr.: Kiek ilgiau Ukrainos prezidentas L. Kučma su žmona Liudmila stabelėjo ties žuvies skyriumi, juos sužavėjo ant ledo gabaliukų laikoma šviežia žuvis. Už L. Kučmos žingsniuoją Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su palyda. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

LIETUVIŲ TELKINIAI

BALŲ FESTIVALIS

Rugsėjo 28 diena Ursinus kolegijoje, Collegeville, PA, įvyko antrasis kasmetinis Baltų festivalis. Tiek studentai, tėvai ir profesoriai, tiek atvykę svečiai turėjo nuostabią galimybę daugiau sužinoti apie trijų Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — istoriją, kultūrą, papročius, dabartinę politinę situaciją, svarbiausias šandienos aktualijas ir ateities planus.

Mintis surengti tokį renginį kilo Ursinus kolegijos studentams — lietuvaitei Ievai Vozbutaitei, latviui Adams Berzins ir estukei Heidi Lavimagi. Prieš metus jiems visiems susibūrus kartu ir savo projekto mintimis pasidalinus su kolegijos administracija, buvo imtasi pasiruošimo darbų. Festivalis pritraukė daug susidomėjimų ne tik studentų tarpe, bet taip pat ir tarp vietinių išeivių. Praeitų metų Baltų festivalio Ursinus kolegijoje pasisekimas paskatino studentus dar kartą imtis tokio atsakingo organizacinio darbo ir šį rudenį.

Vos įėjus į salę, buvo galima pamanyti, kad peržengė keletą dešimčių metų atgalios: salė skendėjo žvakių prieblandoje, ant sienų kabėjo lan-

gų imitacijos, papuoštos lininėmis užuolaidomis, tai čia, tai ten mėtėsi šiaudinės kepurės — lyg paliktos žolės pjovėjo — kampuose riogsojo krepšiai, pripildyti rudens daržovių — bulvių, morkų, svogūnų galvų. Ne tik akys galėjo pastebėti, kad patekom į ypatingą renginį, bet netrukus ir nosis užuodė nuostabias šviežias pagamintas tradicines baltų vaives: kelių rūšių šviežių daržovių mišinines, saldžius obuolių patiekalus, namuose slėgtą sūrį ir, žinoma, skanią juodą duoną. O kaip galima atsispirti, kai akys tiek daug mato ir nosytė tiek daug užuodžia!

Svečiai, gavę galimybę paskanauti kaimišką užkandėlių ir šiek tiek „paskaitinėje“ lietuviškų šių dienų žurnalų, kurių buvo galima rasti ant stalių, buvo pavaišinti vakaro programa. Pirmiausia pasirodė lietuvių šeimyninė folkloro grupelė, suburta vietinės Filadelfijos apylinkės trečiosios bangos muzikės Ilonos Babinskienės, kurie padainavo keletą dainėlių, pamokė populiarių žaidimų bei pašoko kelis tradicinius lietuvių liaudies šokius. Buvo be galo smagu, kad pradžioje pasveikinti svečių į sceną išėjo

Lietuvių kaimiška kapela iš Philadelphia, PA. Kairėje — vadovė Iona Babinskienė (su akordeonu).

ne tik folkloro grupelė, bet taip pat ir visi lietuvačiai, vienaip ar kitaip prisidėję prie renginio — gražus tradicijų ir šių dienų derinys. Kalbant apie tokius derinius, lietuvių pasirodymo dalyje taip pat dalyvavo modernaus šokio pora — Jurgita Čeponytė ir Juventas Telšinskas. Juventas žiūrovus nustebino „breiko“ šokių ir savo techniniais sugebėjimais. Jurgita prisijungė prie Juvento ir kartu jie sušoko „čaca“, dar kartą įrodė, kad pramoginių šokių šaknis Lietuvoje labai giliai ir daug žadantis. Pakeitusi partnerį, Jurgita ir Albertas Babinskas sušoko tradicinį Vienos valsa, dar kartą palikdami žiūrovus, netekusių amos.

Po tokių smagių palinks-

minimų vyko kiek formalesnės pranešimas iš JBANC atstovo Simono Girdzijausko. Jis mus supažindino su organizacija, jos istoriniais siekiais, bei dabartinėmis visų trijų Pabaltijo šalių aktualijomis. Smagu buvo išgirsti, kad, nors ir oficialiai dar nėra paskelbta, bet yra labai didelė tikimybė, kad Lietuva, kaip ir Latvija bei Estija, bus pakviestos tapti NATO narėmis Prahėje vykstančiame organizacijos suvažiavime.

Programą tęsė latvių trumpas pasirodymas apie šalies kultūrą, istoriją bei papročius. Adams Berzins taip pat bandė auditorijoje buvusius vaikus pamokyti keletą tradicinių žaidimų, kuriuos jis prisiminė, žaidęs augdamas.

Estų pasirodymo teko šiek tiek ilgiau palaukti, nes šokėjai, kurie turėjo atvykti iš Vašingtono, vėlavosi, besistengdami atrasti teisingą kelią. Atvažiavę jie pašoko keletą labai ritmiškų šokių ir tuo buvo apvainikuotas visas vakaras.

Manau, kad visi atvykę išėjo iš salės šiek tiek daugiau sužinoję apie Lietuvą, Latviją, Estiją; šiek tiek sotesni, paragavę kaimiškų patiekalų, ir šiek tiek linksmesni, pasižokę pagal kaimišką muziką. Tikėkimės, kad tokia graži tradicija ir toliau augs, ir ateinančiais metais mes vėl visi susitikime, jau trečiajame Baltų festivalyje Ursinus kolegijoje.

Ieva Vozbutaitė

WORCESTER, MA

PO KONCERTO

Nekalto Marijos Prasiždėjimo vienuolijos Putname rėmėjai spalio 6 d. Maironio Parke suruošė pietus ir koncertą paremti seselių darbų, kurių jos turi apšči.

Koncertą atliko Bostono vyrų kvartetas: Bronius Banaitis, Helmutas Lingertaitis, Norbertas Lingertaitis, Gintas Simonaitis. Vadovė Daiva Navickienė.

Svečius trumpu žodžiu pasveikino ir programai vadovavo rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adamavičienė. Invokaciją prieš pietus sukalbėjo seselių kapelionas kun. Vytautas Girdvainis. Pasivaišinus skaniais rėmėjų paruoštais pietumis, seselių atvežta ruginė lietuviška duonele ir pyragais, prasidėjo koncertas.

Jaudinančiai skambėjo pirmoji daina „Tėvyne Lietuva — brangi šalie prie Nemuno krantų, gyvuok laisva, graži gelė piliakalnių šventų...“ Taip tomis gražiomis viena po kitos dainomis gražiabalsiai vyrai, įpindami ir vaidybinio meno, linksmino auditoriją, kuri atsidėkodama kiekvieną dainą palydėjo plojimais.

Po šių visų linksmy ir gražių dainų kiekvienam kvarteto vyrui prie švarko atlapo Aldona Jakniūnaitė prisegė baltą gvazdiką, o vadovė Daiva Navickienė Irena Markevičienė padovanėjo raudoną rožių puokštelę. Bisui — visų mylimą „Skinsiu tau raudoną rožę...“ Pabaigai „Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos“ buvo

įjungta visa auditorija. Programos vedėja padėkojo.

Šiame gražiame renginyje dalyvavo ne tik vietos, bet ir aplinkinių telkinių lietuviai, atvykę iš Bostono, o ką bekalbėti apie nepavargstančius iš Providence, RI, lietuvius. Jie daugelį metų su vertingomis dovanomis atvykta į kiekvieną vienuolijos darbams remti ruošiamą renginį.

Žodį tarė seselių kapelionas kun. V. Girdvainis, dar neseniai atvykęs iš Lietuvos. Buvo labai malonu ir jam, ir mums su juo susipažinti.

Iš Putname buvo atvykę Matulaičio slaugos namų kapelionas kun. dr. Rapolas Krauskas, prelatas Antanas Bertasius, profesorius Česlovas Masaitis, filmuotojas Bružas, seselės — provincijolė Paulė, Oliveta ir Judita. Taip pat dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. Ricardas Jakubauskas ir kun. Alfonsas Volungis.

Pietus paruošė: Aldona Brantienė, Elena Černienė, Irena Juodaitienė, Vanda Lescord, Irena Markevičienė, Elena Nalivaikienė, Vanda Ramonienė, Irena Savickienė. Dar buvo visa eilė ir daugiau darbų, kuriuos atliko kitos moterys ir merginos.

Buvo malonu visiems susiburti, nes mūsų gretos visuose telkiniuose vis retėja, paleisti šią gražią sekmadienio popietę kartu su seselėmis, mielu kapelionu ir paremti jų kilniuosius darbus Amerikoje ir Lietuvoje, kurių turi apšči, o būrelis jų irgi nėra gausus.

Janina Miliauskienė

DETROIT, MI

ŠV. ANTANO PARAPIJOS METINĖ GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė po stogu vyko sekmadienį, spalio 27 d. Rudenilio saulutė švietė savo šiltais spindulėliais ir gražus, šiltas oras kvietė visus į Šv. Antano parapiją. Mišių metu didingai skambėjo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Po šv. Mišių pilnutelė salė — vietiniai svečiai ir iš toliau atvykusieji, susirinko parapijos salėje, kur visų laukė parapijos šeiminkinių ir tartininkų paruošti gardūs lietuviški patiekalai, parapijiečių kepti pyragai, o ištroškusių — Vacio Slušnio ir Alfonso Rimboš parūpinti „alijošiaus lašai“. Vyko gausūs ir turtingi laimėjimai. Jų bilietus platino Vida Kinčienė ir Regina Juškaitė-Švobienė. Dovanų skirstymą pravedė Antanas Osteika.

Nuotaika jauki. Visi dalyvavusieji buvo patenkinti, maloniai tarp draugų ir pažįstamų praleidę sekmadienio popietę ir tuo pačiu parėmę Šv. Antano parapiją. Klebonas kun. Alfonsas Babonas dėkoja visiems už gausų atsilankymą ir už parapijos veiklos parėmimą. Dalyviai dar ilgai pasiliko pasilinksinti ir pasišnekuoti su draugais bei pažįstamais. Šis renginys buvo sėkmingas. Gegužinę ruošė kun. Alfonsas Babonas ir parapijiečiai.

Regina Juškaitė-Švobienė

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Šv. Antano parapija ruošia Naujųjų 2003 metų sutikimą. Jau vienuoliktai metai iš eilės Šv. Antano parapija ruošia Naujųjų metų sutikimą. Kiekvienas sutikimas, galime sakyti, buvo smagus, nuotaikingas, sėkmingas ir ypač parapijai pelningas. Visuomet atšvęsta šeimyniškų nuotaikų. 2003 metų sutikimas vyks įprasta tvarka. Visų dalyvių lauks užkandžiai, karšta vakarienė, gėrimai, maloni nuotaika, smagi muzika paklaudyti arba pašokti. Dalyvių mašinos parapijos aikštėje bus stropiai saugomos. Antradienį, gruodžio 31 d., vakaras bus pradėtas 7 val. v. šv. Mišiomis Šv. Antano bažnyčioje, 8 val. vak. pabendravimas šventiška papuoštoje salėje, 9 val. vak. — karšta vakarienė. Po to šokiai ir džiaugsmingų Naujųjų metų sutikimas. Smulkesnes informacijas teikia Regina Juškaitė-Švobienė, darbovietės tel. (313) 396-0389, namų tel. (248) 547-2859. Jau užsiregistravo 32 norintys dalyvauti. Prašome užsiregistruoti iki gruodžio 22 d., nes vietų skaičius ribotas. Visi laukiami, kviečiami ir bus mielai priimti. 2003 Naujųjų metų sutikimą ruošia Šv. Antano parapija.

Regina Juškaitė-Švobienė

CLEVELAND, OH

RUDENĖJANČIAME CLEVELANDE

BALFo vaju tęsiamas toliau. Valdyba kviečia visus jungtis į labdaros darbą. „Niekas nėra tiek turtingas, kad ko nors nestokotų, niekas nėra toks vargšas, kad negalėtų kitam padėti“, — taria popiežius Leonas XIII.

Spalio 20 d., sekmadienį, Public Radio stotis FM 90.3 pravedė savo metinį vaju. Šioje stotyje kiekvieną sekmadienį nuo 7-8 val. vak. yra lietuviškosios radijo transliacijos, kurioms vadovauja, rezisuoja ir pranešinėja Kristina Kuprevičiūtė. „Tėviškie aida!“ klausytojams lietuvių ir anglų kalba duoda įdomių žinių, daugiausia iš kultūrinio

gyvenimo, lietuvių kompozitorių ir liaudies kūrybos muzikinių ištraukų. Public Radio yra galinga stotis, ji girdima net toliau, už platišios Clevelando periferijos. Vertinga ir tiksli informacija apie Lietuvą bei išeiviją.

Spalio 27 d. prisimintas poetas Bernardas Brazdžionis. Dievo Motinos parapijos svetainėje kalbėjo Aldona Miškinienė tema „Per pasaulį keliauja žmogus“ ir rodytas video „Poeto Bernardo Brazdžionio grįžimai į Lietuvą“.

Lapkričio 7 d. 1 val. p.p. pensininkai renkasi į savo kasmiet rengiamus Padėkos pietus Dievo Motinos parapijos svetainėje. Senjorų klubui gražiai ir sėkmingai vadovauja Henrikas Pikturna.

„Exultate“ choro 20-mečio sukakties minėjimas lapkričio 9 d., seštadienį. Sukaktuvinis koncertas 6 val. vak. Dievo Motinos šventovėje — pagrindinis kūrinys su styginių orkestru Valdi „Magnificat“. Iškilmingas jubiliejaus pokylis 7:30 v.v. (tuoj po koncerto) Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Vakarienė, šokiai, dainos, jubiliejaus iškilmės.

Jau užsaisakytą per 30 stalų. Dėl paskirų vietų ar stalų prašoma skambinti Zitai ir Petriui Stungiams (440) 358-9968.

Choro ikūrėja ir vadovė komp. Rita Čyvaitė-Kliorienė. Iškilni ir džiugi Clevelando lietuvių šventė!

Lapkričio 17 d., sekmadienį, Šv. Jurgio parapijos metinė rudens šventė, rengiama klebono kun. J. Bacevice ir tarybos po 10:30 val. ryto Mišių iki 3 val. p.p. Pravesta „kiniečių loterija“ su daugybe laimėjimų. Pelnas bus panaudotas didelėms klebonijos pataisymo išlaidoms padengti.

Lietuvos dailės muziejaus ansamblys „Kanklės“ lapkričio 23 d., seštadienį, koncertuos Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba, pirmi-ninkas Algis Gudėnas. V.R.

PALM BEACH, FL

Juozas Andriušis, Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris-kūrėjas, Lietuvos

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų uz prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių gauso. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
raštinė@draugas.org
skelbimai@draugas.org

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

aviacijos narys, 2002 m. spalio mėn. 29 d. švenčia 100 metų sukaktį. JAV LB Palm Beach apylinkės nariai ir kiti pietų Floridos lietuviai sveikina garbingą Jubiliatą Juozą Andriušį, linki sveikatos ir gražių dienų.

Pirmosios po vasaros lietuviškos pamaldos

Lapkričio 3 d., sekmadienį, 2 val. p.p., St. Jude bažnyčios koplyčioje, Tequesta, 204 US Hwy. 1, kun. Anthony Čepanis laikys pirmąsias po vasaros lietuviškas pamaldas. Pamaldų metu giesd „Dainos“ choras, vadovaujamas muz. Jono Samoškos, vargonais pritaras muz. Liudas Stukas.

„Dainos“ choro gegužinė

Gruodžio 8 d., sekmadienį, 12 val. p.p., Carlin parke, Jupiter Gumbo Limbo paviljone „Dainavos“ choro choristai ir vadovas muz. Jonas Samoška kviečia pietų Floridos lietuvius, didelius ir mažus, atsilankyti gegužinėje.

Prie Gumbo Limbo paviljono šią vasarą yra įrengta vaikų aikštelė su supynėmis ir įvairiais žaidimų prietaisais, tad mažieji turės progos pažaisiti. Suaugusieji galės pabūti gražioje gamtoje, pabendrauti su pažįstamais, paragauti skanaus lietuviško maisto, dalyvauti gausioje loterijoje. Tad laukiami visi!

Pabendravimo pietūs

Pabendravimo pietūs „Homer Cafe“, Lake Worth miestelyje, visuomet sutraukia gražų būrį pietų Floridos lietuvių, nes vasarą tai yra vienintelė vieta, kur kas antrą mėnesio antradienį, galima susitikti draugus, o dabar jau iš šiaurės grįžtančius „sniego paukštelius“.

Po spalio mėn. pietų LB Palm Beach apyl., pirm. Kęstutis Miklas, tik neseniai

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbama lietuviškai
6618 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

Bostono vyrų kvartetas, atlikęs koncertą Maironio Parke Nekalto Marijos Prasiždėjimo vienuolijos darbams paremti. Iš kairės: Gintas Simonaitis, Helmutas Lingertaitis, vadovė Daiva Navickienė, rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adamavičienė, Norbertas Lingertaitis ir Bronius Banaitis. Algio Glodo nuotrauka.

LIETUVOS SEIMO SPINDESYS IR SKURDAS

Kadencijos pusiaukelėje

Seimo kadencija pasiekė pusiaukelę. Tiek valdantieji dauguma, tiek opozicija, tiek politologai nuėitame kelyje įžvelgia skirtingus dalykus. „Daugumos“ atstovai tvirtina, kad dabartinis Seimas yra labai darbštus ir darnus, per ketelį pastarųjų metų mūsų valstybės pamatai esą gerokai sustiprėjo. Opozicija savo ruožtu teigia, kad šio Seimo priimtų sprendimų gausa, deja, nereiškia valstybės tvirtėjimo. „Mažumos atstovai įsitikinę, kad dauguma priimtų įstatymų nėra pakankamai kokybiški, todėl ateityje neišvengiamai bus vėl nagrinėjami ir taisomi. Politologai ir ekonomikos analitikai savo ruožtu pastebi tiek Seimo klaidas, tiek pasiekimus. Pasak jų, Seimo darbą pernelyg įtakoja ekonominių oligarchų interesai. Lietuvoje šiuo metu daugiau rūpinamasi globėjiskos, o ne pilietinės visuomenės kūrimu. Kita vertus, Lietuvos ūkis aki-vaizdžiai tvirtėja, priimti svarbiausi įstatymų kodeksai, pakankamai sklandžiai vyksta Lietuvos vesternizacijos bei rinkos kūrimo procesai.

Iš esmės tėra vienas dalykas, dėl kurio, atrodo, sutaria visi — šiam Seimui veikiausiai pavyks išvengti pirmalaikių rinkimų. Tai reiškia, kad jis dar turi bent dvejus metus tam, jog įgyvendintų visus pažadus, kuriuos dabartiniai jo nariai prieš porą metų dosniai dalino. Stengtis tikrai svarbu, nes, kaip rodo gyventojų nuomonių apklausa Lietuvoje, šiandien Seimas yra ta institucija, kuria mažiausiai pasitikima.

Deja, dabartiniai Lietuvos politikai, visą dėmesį sutelkę tarpusavio kovoms, šiandien dar menkai jaudinasi dėl ypač prasto Seimo vertinimo. Tačiau menkas pasitikėjimas gali turėti labai liūdnų padarinių. Jei nepasitikima Seimu, akivaizdu, nepasitikima ir jo darbo vaisiais — tai yra įstatymų leidyba. Tai reiškia, kad teisinis visuomenės gyvenimo reguliavimas priimamas ne kaip bendros valios išraiška, bet kaip suvaržymai, kurių laikomasi tik bijant sankcijų. Tokioje situacijoje visos kalbos apie pilietinės visuomenės kūrimą lieka tuščios. Kitas dalykas — nepasitikėjimas įstatymais leidžia institucijai yra palanki terpė populizmui plėtotis. Puikiai matome, kad didėli daliai žmonių patinka populistų panieką parlamentarizmui. Šią panieką skatina ir

įtakingiausios žiniasklaidos priemonės.

Paradoksalu tai, kad šiandien Lietuvos žmonės daug labiau pasitiki institucijomis, kurių veiklą menkai gali įtakoti, o nepasitiki tomis, kurias patys tiesiogiai formuoja: Seimu, profsąjungomis, politinėmis partijomis. Ar tai reiškia, jog žmonės nepasitiki savimi, savo sugebėjimu deramai išreikšti valią? Veikiausiai — ne. Tiksliau būtų teigti, kad šiandien dauguma Lietuvos gyventojų netiki, kad jų valia iš tiesų ką nors reiškia. Vyrauja įsitikinimas, kad politikai, profsąjungų veikėjai paprasčiausiai manipuliuoja eiliniaisiais žmonėmis ir rūpinasi tik savais, o ne bendrais interesais.

Priekaištų liūtis

Pokomunistinėje Lietuvoje įprasta keikti valdžią. Lietuviai su didžiuliu mėgavimusi aptarinėja politikų klaidas ar aplaidumą, kartu vi-siškai nesusiūnastydami, kad kiekviena tikra reforma yra vaisinga tik tuo atveju, kai ji pradama nuo savęs. Kita vertus, labai dažnai politikai visiškai nesirūpina valdžios autoriteto stiprinimu ir jų nusiūnastydami meta šešėlių politikai apskritai. Tikrai ne-teisinga būtų visus Seime dirbančius ar dirbusius politikus apšaukti vagimis ar savanaudžiais. Asmeniškai pažįstu ne vieną Seimo narį, kurį į politiką atvedė išskirtinai idealistinės nuostatos. Žinau, kad dauguma Seimo narių skaudžiai išgyvena neigiamą visuomenės nuostata. Kita vertus, didelė dalis Seimo narių gyvena pagal principą — Jupiteriui negalioja jauties saistantys įstatymai. Tarnybinius automobilius, įvairias lengvatas parlamentarai priima kaip savaime suprantamą dalyką. Tuo metu, kai didelė visuomenės dalis vargsta. Seimo kanceliarijos išlaidos nuolat didėja, o žiniasklaidoje mirga politikų banketų vaizdai. Kita problema — nemaža dalis Seimo narių akivaizdžiai yra priklausomi nuo tam tikrų ekonominių grupuočių. To padarinius — įstatymai kuriami ne tiek galvojant apie bendrą labą, kiek apie tam tikros ekonominės bendrovės pelną. Dažniausiai parlamentarų ekonominė priklausomybė atsiranda per rinkimus, priimant paramą iš rėmėjų, kitas atvejis — pasiduodant (nere-tai už solidžias „premiijas“) lobistinėms grupėms.

Nei valstybės kontrolė, nei įvairios komisijos šiandien

Vilniečiai važinėja „Mercedes-Benz“ autobusiukais... Rugsėjo viduryje Vilniuje pristatyti įvairios paskirties šios bendrovės mažieji autobusai keleivių pervežimui. Godimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

nesugeba veiksmingai kovoti su valdžios vyrų korupcija. Problemiška tai, kad nelegalūs pinigai suvienija net priešingų pažiūrų politikus. Prisiminkime nesėkmingą apsigovosio A. Butkevičiaus apkaltą.

Kitas svarus priekaištas Lietuvos parlamentarams — profesionalumo stoka. Neko-kybiškų įstatymų išleidžiama visuose valstybėse, tačiau Lietuvoje ypač dažnai parlamentarai visiškai nesirūpina ilgalaikėmis jų „palaimintų“ įstatymų pasekmėmis. Fantasmagoriškas pavyzdys — Seimo daugumą kontroliuojantis premjeras prašo prezidentą vetuoti įstatymą, nes jis priimtas per klaidą. Vargu ar įmanoma tiksliai apskaičiuoti, kiek valstybei kainuoja prasti įstatymai. Tačiau neabejotina, kad tokia suma siektų kelis šimtus milijonų.

Paradoksalu, bet Seimo profesionalumas negerėja. Jei atkuriamosios Aukščiausiosios Tarybos deputatų daugumą sudarė iš meno ar technikos pasaulio atėję žmonės, tai šiandien Seimo nariai yra praėję bent dešimtmečio politinę mokyklą. Nepaisant to, dabartiniai parlamentarai daro tiesiog vaikiškas klaidas, nesigaudo teisinėje valstybės sistemoje. Prieš 2000 metų rinkimus buvo populiarus mitas, kad verslininkai, sugėbantys tvarkyti savo firmas, sugebės tvarkyti ir valstybę. Deja, tikrovė griauja mitus. Pasirodė, kad į Seimą patekęs verslininkas ir toliau galvoja apie savo firmą, o ne apie valstybę. Be to, vadovauti kėpyklai ir valstybei visgi ne tas pats.

Geresnės valdžios receptai

Prieš Seimo rinkimus paprastai išsakoma daug receptų, kaip pagerinti Seimo

darbą. Vėliau jie pamirštami arba suvokiama, kad populietinės reformos tegali perdažyti fasadą, bet nekeičia esmės. Populiarus pasiūlymas — apriboti Seimo galias ir daugiau valdžios sutelkti prezidento rankose. Taigi iš esmės siūloma keisti Lietuvos politinę sistemą iš parlamentinės į prezidentinę. Deja, visiškai neaišku, kaip toks pakeitimas prisidėtų prie įstatymų kokybės. Valdymo reforma pareikalautų milžiniškų investicijų, reikėtų sukurti didžiulį Prezidentūros aparatą. Prabangą vykdyti tokias reformas galbūt gali sau leisti klestinčios valstybės. Lietuviai tokia reforma užkrautų dar didesnę našta.

Dar vienas siūlymas — mažinti Seimo narių skaičių. Taip tikimasi sutaupyti lėšų. Deja, demokratija visuomet kainuoja. Tačiau tas, kuris taupo demokratinių institucijų sąskaita, vėliau moka duoklę tironijos drakonui. Šiandien Seime darbo tikrai užtenka visiems — 141 nariui. Problema ta, kad dalis Seimo narių nenori vykdyti tiesioginių savo pareigų. Ne vienas Seimo narys net per visą kadenciją nesugeba pasiūlyti jokio projekto. Tačiau ar sumažinę parlamentarų skaičių atsikratysime veltėdžių? Gal kaip tik prarasime darbščius, bet prasčiau gražybliuojančius politikus? Jei iš tiesų būtų įgyvendinti planai mažinti Seimo narių skaičių, kartu padėjėjų aparatų. Taigi sutaupyti vargu ar pavyktų.

Tai, ką iš tiesų būtina įgyvendinti — nustatyti griežtesnius posėdžių lankomumo bei darbo komitetoose reikalavimus parlamentarams. Nenormalu, kai vakariniuose posėdžiuose įstatymus priiminėja keliasdešimt Seimo narių. Dar vienas

dalykas — kadencijos pradžioje visi Seimo nariai turi iš-klausyti specialius valstybės valdymo ir administravimo kursus. Kiekvienas parlamentaras privalo turėti bent minimalias žinias apie valstybės sąrangą, ekonomines kategorijas. Tol, kol jis ar ji neišlaikys specialaus egzaminu, turėtų būti neleidžiama įsijungti į įstatymų leidybos procesą.

Seimas — visuomenės atspindys?

Apie Seimo privalumus ir trūkumus galima kalbėti be galo. Svarbu suvokti, kad Seimas visuomet yra visuomenės atspindys. Jei visuomenėje įprasta vogti, meluoti, taip elgsis ir Seimo nariai. Taigi, kartoju, tikras reformas visuomet reikia pradėti nuo savęs. Deja, paprastai iš kitų reikalaujame daug daugiau nei iš savęs. Mes turime galią „pataisyti“ Seimą, balsuodami už tinkamas kandidatas. Deja, labai retas rinkėjas prieš balsuodamas daugiau domisi, už ką iš tiesų balsuoja. Paprastai balsuojama už gražesni, turintį simpatiškesnę žmoną ar daugiau žadantį. Tai gal neverta keikti, kad mūsų išrinkti gražuoliai nesugeba tvarkyti valstybės reikalų? Didžiausias pilietinės visuomenės pavojus — nuostata, kad mano balsas nieko nereiškia. Nuvertindami demokratiją pasirinkimą, mes atveriamė duris populistams, kurie kompromituoja valdžią. Tuomet pasigirsta kalbos, kad politika esą purvina ir mūsų gyvenimą pradeda lemti tik tiek, kurie mėgsta purvą. Ydingas ratas užsidaro, bet šis ratas tikrai nėra neįveikiamas.

Andrius Navickas

buvo tada, kai jis pradėdavo važiuoti. Didžiuliai jo ratai pamažu pradeda sukintis, iš po namų šnypščia, balti garai, juodi kamino dūmai, kaip dideli debesų kamuoliai, kada viršų ir dundesiu krydą judėti ilgiausia virtinė vagonų. Arba nakties tamsoje pasirodo dvi didžiules, šviečiančias akys ir, pasislėpęs garų kamuolyje, kaip magikas, staiga išnyra didžiulis, juodas metalo tvarinys. Ir dar dabar, pamaučius senuose filmuose traukinių, prisimena tie įspūdingi per karą matyti garvežiai. Šiandieniniai garvežiai neburturi tos magikos — nei dūmų, nei garų, nei kamino.

Prisivažinėję traukiniais ir pervaziavę per tokius miestus, kaip Weimarą, Erfurtą (kur teko matyti garvežį, kaip žaisliuką, užmestą ant didžiulio namo stogo), Gotą, pasiekėme mažą miestelį Bebrą, netoli Kasselio. Čia mus pasitiks vokiečiai kelias die-

Danutė Bindokienė

Matys, kad nebijom, ir turės nustoti...

Galbūt tai geriausias būdas kovoti su teroristais. Nors jo pasekmės, kaip parodė praėjusios savaitės įvykiai Rusijoje, kartais labai skaudžios, bet visgi ilginauti gali būti veiksmingesnės, negu pasidavimas baimei ir neviltčiai. Tiesa, su tarptautiniais teroristais panašiais būdais mėginta susidoroti praityje, tik mažesniu mastu. Užuot kapitaliavusios bei nuolaidžiavusios, valstybės, kurių gyventojai (savoje teritorijoje arba užsienyje) smurto veiksmais terorizuojami, trenkia smūgi teristai į tų teroristų kilmės lizdą arba kraštą-globėją, tuo pakertant terorizmo šaknis ten, kur jos prasideda.

Po pernai rugsėjo 11-osios smurto veiksmų Amerikoje, Vašingtonas neilgai delse: pradėjo karą Afganistane, kad sunaikintų teroristų ruošimo stovyklą ir jos vadą Osama bin Laden. Ar ta akcija buvo sėkminga? Kol kas dar nelingva pasakyti. JAV valdžios tvirtinimu, atsakymas teigiamas, nors pastangos suimti „al Qaeda“ vadą nepavyko, nors Afganistane dar nenurimo kautynių šurmuly, nors neišaišku, kada Amerikos (ir kitų sąjungininkų) kariuomenė galės palikti tą kraštą savarankiškai tvarkytis, kada bus atstatyti sugriauti miestai, kaimai, o gyventojai galės jaustis saugūs... Taigi, karas laimėtas?

Dabar Vašingtonas stengiasi įtikinti ne tik savo valstybės gyventojus, bet ir užsienį, ypač Europą, kad kitas didžiausias taikos pasaulyje priešas yra Irakas: negalima laukti, kol jo diktatorius Saddam Hussein pripildys savo ginklų sandėlius pacia moderniausia masinio naikinimo technika ir pajudės iš „savo urvo“, nešdamas mirtį bei sunaikinimą... Nors Afganistano karui po akivaizdaus teroristų išpuolio New Yorke ir Vašingtone, pritarimo tiek užsienyje, tiek savame krašte netrūko, su nauju karu Irake kiek kebliau: sąjungininkai nelabai nori mokėti kainas, kurios tokia akcija pareikalautų.

„Esame pasiruošę kirsti mirtiną smūgį tarptautiniam terorizmui ir valstybėms, kurios jį globoja“, šiomis dienomis vėl girdime tuos pačius žodžius. Tik ne iš Vašingtono, o iš Maskvos. Kas galėjo prieš dešimtmetį manyti, kad tarptautinis terorizmas tokiu skaudžiu būdu sujungs dvi, dar taip neseniai priešų vaid-

menis vaidinusias, valstybes — JAV ir Rusiją. Prez. Vladimir Putin, kaip ir prez. George W. Bush, ruošiasi karui. Iš pirmo žvilgsnio to busi-mo karo priežastys panašios: teroristiniai išpuoliai. Bet tuo panašumai baigiasi.

Galima sakyti, kad Amerika tiesiogiai nėra nusikaltusi musulmonų kraštams, išskyrus galbūt Irakui, kuris pralaimėjo Persų įlankos karą, turėjo pasitraukti iš okupuoto Kuveito ir tebevaržomas įvairių sankcijų, įvestų po to karo. Tačiau ne viena Amerika kariavo, tad kodėl Irako diktatoriaus neapykanta daugiausia nukreipta į šį kraštą? Prileiskime, kad Vašingtono akivaizdus palankumas Izraeliui yra šios problemos dalis: kadangi musulmonai palestiniečiai stengiasi atgauti Izraelio okupuotas savo žemes ir sukurti nepriklausomą valstybę, o žydai nepripažįsta palestiniečių siekių.

Tačiau Rusija šiuo atžvilgiu yra taip pat agresore, nuo pat Sovietų Sąjungos sugriuvimo (ir dar anksčiau) įvairiais būdais spaudusi Čečeniją atsisakyti nepriklausomybės ir tapti pavaldžia Maskvai. Prieš trejus metus tas pats Vladimir Putin ryžosi čečenus ginklu „išmokyti paklusnumo“.

Nesunku buvo į karą Čečenijoje įsivelti, bet jį garbingai užbaigti — tai jau kitas reikalas. Šis karas visiškai suardė čečėnų gyvenimą, sugriovė miestus ir kaimus, pareikalavo daug žmonių gyvybių. Bet jis buvo nuostolingas ir Rusijai, ypač jos prestižui užsienio aktyse. Nors Kremlius nuolat tvirtina, kad čečėnai seniai „sutvarkyti“, tačiau žinios apie naujus susiremimus ir abipusius nuostolius, sako ką kita. Rusijos prezidentas visgi kiek atsivėlė į pasaulio nuomonę ir su čečėnais stengėsi susidoroti tyliai, bet išpuolis Maskvoje tai pakeitė. Po priedanga, kad eis medžioti teroristų jų tėvynėje, Putin jau gali mesti karinę jėgą į Čečeniją, ir niekas jam neprieštaraus. Argi ne taip elgėsi Amerika bei jos sąjungininkės Afganistane, argi prez. Bush nesuruošia pulti Irako? Kad Rusija yra agresore Čečenijoje, skirtumo nepadarų.

Galbūt ir teroristai, planuodami kitus išpuolius, pagaltos apie tų veiksmų pasekmes, nes terorizmo aukomis netiesiogiai gali tapti ir jų tauta.

BĖGIMAS IŠ LIETUVOS

SAULĖ K. JAUTOKAITĖ

Nr.6

Jos mums davė ten pat pavalgyti ir dar davė kiekvienam po kelis sumuštinus ke-lionei. Vėliau sužinojome, kad, mums apleidus Dresdeną, 1945 m. vasario 14-15 d., per amerikiečių ir anglų aviacijos puolimą buvo sugriauta 60 procentų visų pastatų. Per bombardavimą žuvo apie vienas ketvirtadalis jo gyventojų, kurių tarpe buvo daug lietuvių.

Iš Dresdeno mūsų traukinys riedėjo link Leipzig. Leipzigas buvo tapęs vienu žymiausių Europos muzikos centrų (simfoninis orkestras, opera, konservatorija). Čia gyveno ir dirbo daug kompozitorių, muzikų. Žiūrėdami pro vagono langą, nesupratome, kodėl čia mus atvežė. Iš mies-

to pastatų buvo likę tik tai didžiulės plytų krūvos. Pasirodo, kad į šią miestą mes atvažiavome ką tik po jo su-bombardavimo. Traukiniui sustojus ir mums išlipus iš vagono, pasitiko rudmarškinis, pasipuošęs nacių ženklais, aukšta kepure, ilgais batais, pūstomis kelnėmis. Tai buvo ne eilinis kareivis. Kaip tikras džentelmenas, jis moterims džentelmenas, jis moterims džentelmenas, jis moterims džentelmenas. Jis pats atsivėžė vežimėlį, ant jo sudėjęs mūsų „turta“, pats vienas jį stūmė, mes sekėme paskui jį. Ėjome dairydami tarp griuvusių ir nezinomyje, kur einame. Kai priėjome įėjimą į požemį, supratome, kodėl mus čia atvežė. Buvome nustebinti to-

kiu gražiu požemio įrengimu. Pirma liepė karštoje pirtyje išsimaudyti. Po to valgėme vakarienę, gardžią sriubą su mėsa ir plačiais makaronais. Gal ta sriuba buvo gardi todėl, kad buvome labai išalkę. Naktį gerai išsimeigijome šiltose, minkštose lovose. Rytė atėjo tas pats rudmarškinis, visą burį vėl džentelmeniškai nuvedė į geležinkelio stotį. Sudodino ir traukinį ir išleido tolimesnei kelionei. Dienos šviesoje Leipzig miesto griu-vėsiai paliko liūdną vaizdą, negu atvažiavus tamsoje.

Tėsdami savo „odisėją“ toliau, pravažiavome daug miestelių, trumpai sustodami geležinkelio stotyse, dažniausiai tik pakeisti traukinį. Kartais sustojus traukiniui, turėdame savo vietą užleisti kareiviams ir palaukti, kol atsiras vietos kitame traukinyje. Keliaujančių žmonių buvo daug, vagonai prigrūsti, judėjimas vyko visu tempu. Vie-

noje geležinkelio stotyje teko ilgiau palaukti. Belaukiant ir bestebint žmonių judėjimą, teko visko pamatyti. Matėme vokiečių kareivius, grįžtančius iš rytinio fronto. Kareivių baltos žieminės uniformos, labai išryškino jų kruvinas žaizdas. Vieni kareiviai buvo be kojos, kiti be rankos, dar kiti surištomis galvomis, o dar kiti aprištomis akimis. Vieni buvo nešami, kiti ėjo, vienas kitą paramstydami. Tai nebuvo tik keli kareiviai, bet atvažiavodavo ilgiausi traukiniai, pilni tokių sužalotų karo aukų. Tada vaikai tokie neprasti ir žiaurūs vaizdai buvo tik įdomumo ir smalsumo patenkini-mas, jokio gailėsčio ir užuojautos jiems nebuvo.

Iš geležinkelio stotyse praleisto laiko užsiliko vienas šviesus prisiminimas. Tai buvo garvežys. Su didžiausiu malonumu ir pasigėrėjimu žiūrėdavau į tą juodą, įspūdingą garvežį. Gražiausias vaizdas

buvo tada, kai jis pradėdavo važiuoti. Didžiuliai jo ratai pamažu pradeda sukintis, iš po namų šnypščia, balti garai, juodi kamino dūmai, kaip dideli debesų kamuoliai, kada viršų ir dundesiu krydą judėti ilgiausia virtinė vagonų. Arba nakties tamsoje pasirodo dvi didžiules, šviečiančias akys ir, pasislėpęs garų kamuolyje, kaip magikas, staiga išnyra didžiulis, juodas metalo tvarinys. Ir dar dabar, pamaučius senuose filmuose traukinių, prisimena tie įspūdingi per karą matyti garvežiai. Šiandieniniai garvežiai neburturi tos magikos — nei dūmų, nei garų, nei kamino.

Prisivažinėję traukiniais ir pervaziavę per tokius miestus, kaip Weimarą, Erfurtą (kur teko matyti garvežį, kaip žaisliuką, užmestą ant didžiulio namo stogo), Gotą, pasiekėme mažą miestelį Bebrą, netoli Kasselio. Čia mus pasitiks vokiečiai kelias die-

rame barake, aš labai sunkiai susirgau. Mat, bekeliaujant traukiniais susigrūdę keleiviai mane taip buvo prispaudę prie vagono lango, kad mano viena rankovė su ranka buvo prisilūsi prie vagono lango stiklo. Matyt, labai sušalau ir po to susirgau. Kas ta liga buvo, nežinau. Prisimenu, kad turėjau aukštą temperatūrą, neturėjau apetito ir taip buvau nusilpusi, kad iš lovos nepajėgiau išlipti. Kadangi mūsų pastatas neturėjo visų patogumų, reikėjo cėti į atskirą namelį, manė nešė nuneš-davo. Girdėdavau mūsų kambario moteris kalbant, kad ta mergaitė ilgai negyvens. Bet, kaip matyti, tų moterų „pranašystė“ neišsipildė. Neprisimenu, kas tada nuėjo pas stovyklos komendantą ir pasakė apie mano ligą, nes vieną dieną, pasipuošęs juoda uniforma, jis atėjo į mūsų kambarį, pasi-žiūrėjo į mane ir išėjo.

Bus daugiau

„LIETUVA PASAKĖ 'GALIŲ PADARYTI', IR PADARĖ"

STASĖ E. SEMENIENĖ

Tokia antrašte amerikiečio laikraštininko Dave Zweifel straipsnis buvo atspausdintas spalio 2 d. Madison dienraštyje „Capital Times“.

Pradžioje jis pareiškė, jog pralėkė daugiau negu 10 metų nuo jo apsilankymo Lietuvoje, kurios sostinė Vilnius ir Madison yra „sister city“. Šalis tada vos kėlėsi iš Sovietų Sąjungos, kurios vadovybė laikė Baltijos kraštus (Lietuvą, Latviją ir Estiją) griežčiausioje režime nuo pat Antrojo pasaulinio karo pabaigos, šešėlio.

„Kai aš 1991 m. rudenį lankiausi Lietuvoje, faktiškai buvo praėję net mažiau negu vieneri metai po to, kai Lietuvos žmonės taikiai sukilo prieš sovietus ir paskelbė savo nepriklausomybę“, rašė jis.

„Tikra tiesa, tai buvo Sovietų Sąjungos pabaigos pradžia“, tęsia jis toliau. „Lietuvos gyventojų vieningumas paskatino ir kitus priešintis sovietijos komunistų geležinio kumščio valdymui“.

Tačiau jis guodėsi, jog tuomet vykti vienam buvo toli gražu nelengva. Jis prisiminė tuščias maisto parduotuves, ilgias eiles prie benzino kolonelių, silpną viešąjį susiekimą bei aplamai ten 1991-aisiais metais buvusį begalinį skurdą. „Vis dėlto sugrįžęs į Madison aš rašiau daug straipsnių apie lietuvių nuostabų nusiteikimą. Nepaisant tamsios buities, jie buvo labai tvirtai pasiryžę pasiekti krašto gerovės. Niekad, jie tvirtino, nebesugrįš į senas vėžes!“

– rašo Amerikos žurnalistas. Jis papasakojo apie Lietuvos ambasadoriaus JAV ir Meksikai Vygaudo Ušacko apvykimą į Madison, kur jis buvo pakviestas Fulbright sąjungos kalbėtojų priėmimo kalbėti mokslininkams bei mokytojams. Ambasadorius aplankė keletą įstaigų universiteto teritorijoje, o vėliau buvo pakviestas į priėmimą, kurį surengė labai veiklus Madison-Vilnius „sister cities“ komitetas Betty Zeps namuose.

V. Ušackas buvo malonus (korespondento žodžiais tariant), kartu su šeimininku, Wisconsin universiteto emeritu švietimo profesoriumi Dean Bowles, sūstoją D. Zweifel raštinėje ir „apšvietė“ jam dabartinę padėtį krašte, kuriuo jis (D. Z.) liko taip sužavėtas!

Šiandien Lietuva puikiai darbuojasi, kalbėjo ambasadorius. Žinoma, dar yra svarbių problemų, bet maisto parduotuvės kupinos, pilna prekių krautuvės ir žmonės nestovi eilėse prie benzino.

Ūkininkai vėl mokosi ūkininkauti! Kraštas tapo ketvirtuoju didžiausiu sūrio

eksportuotoju į JAV. Išmetus rusiškąjį rublį ir pakeitus lietuvišką valiūtą, neliko infliacijos, kurios kai kurie taip bijojo. Dabar statomi namai vienai šeimai gyventi, nes šeimos apleidžia savo buvusius sovietinius butus, panašius į barakus.

O demokratija – gyva ir ji puikiai vykdoma. Valstybėje vyksta sveikos lenktynės tarp politinių partijų. Be to, pavažos greitam išjungimui į Europos Sąjungą bei NATO yra pateptos!

D. Zweifel pasisakė, jog jis užklausė ambasadoriaus V. Ušacko nuomonės apie tarptautinius ginčus dėl Jungtinių Amerikos Valstijų galimo įsiveržimo į Iraką. „Žinoma, jis yra diplomatas, todėl nekritikavo prezidento Bush plano vykdyti tai vienam pačiam“. Bet tikrai būtų mums visiems sveika turėti kiek tiktai galima didesnę koaliciją, įskaitant ir NATO“, atsakė ambasadorius į paklausimą.

„Rugsėjo 11-oji sukėlė didingą vieningumą visame pasaulyje“, pastebėjo ambasadorius. „Drausminant Saddam daug reikiama simpatijos JAV“.

„Tačiau, tuo tarpu, Lietuva žygiuoja pirmyn, parodydama visam pasauliui, jog ji galėjo sukurti veikiančios valstybės įvaizdį“. „Permainai malonu pranešti geras naujienas“, – sakė amerikietis korespondentas Dave Zweifel ir baigė savo straipsnį šiais žodžiais: „Lithuania said 'can do' – and did“.

Perskaicius kitataučio mintis apie Lietuvą bei pamąčius jo susižavėjimą Lietuvos žmonėmis, o taipogi besididžiuojant jauno, bet diplomatiškai svaračius mūsų ambasadoriaus Vygaudo Ušacko konkrečiais pareiškimais, norisi it papūgą pakartoti žurnalisto žodžius: koks didelis malonumas škaityti geras žinias apie Lietuvą!

„Williams“ nešvankus, tartiškąs poelgis su Lietuva prislegė ilgai ir visu sunkumu. Giliai ir skaudžiai nuotaiką paveikė didžiulio gintaro (beveik 4 kg.) vagystė iš Gintaro muziejaus Tiškevičiaus rūmuose Palangoje. O šis straipsnis, lyg gydantis balzamas paglostė širdį ir dar labiau sutvirtino įsitikinimą – Lietuva jau daug padarė, bet savo pasiryžimu ir kietu žemaitišku „užsispyrimu“ ji dar daugiau pasiekė! Garbė Lietuvos žmonėms už jų vieningumą, pasiaukojimą, didvyrišką ryžtą, atkuriant Lietuvos nepriklausomybę! Dabar jų tikslas – išvesti Lietuvą į plačiuosius, derlinguosius žmonių gerovės laukus! O išėvija visada bus kartu ir padės! Gero vėjo!

Svečiai JAV LB Tarybos sesijos pokylio metu, 8. m. rugsėjo 21 d., Washington, DC. Iš kairės: buvęs Vašingtono LB apylinkės pirm. Algimantas Garsys, kuris buvo pagerbtas Lietuvos kariuomenės žyminiu. Elvyros Vodopalienės nuotr.

ARTĖJIMAS PRIE EUROPOS VEIKIA IR MŪSŲ KULTŪRA

Čikagoje su privačiu vizitu vieši Lietuvos kultūros viceministras, kompozitorius Juozas Širvinskas. Apilankęs „Draugo“ redakcijoje jis atsakė į keletą klausimų apie Lietuvos kultūros aktualijas.

Jono Kuprio nuotraukoje (iš kairės): GT International kelionių agentūros savininkas Algis Grigas, „Draugo“ valdybos pirmininkė Marija Remienė ir LR kultūros ministerijos viceministras Juozas Širvinskas.

– Ilgai „Draugas“ rašė apie tai, kaip buvo ruošiamasi ir kaip vyko Frankfurto knygų mugė. Jau praėjo šiek tiek laiko po mugės, kaip vertinate šį Lietuvos kultūros įvyki šią dieną?

– Prieš mugę buvo visokių interpretacijų, ginčų ir diskusijų. Frankfurto mugė turėjo didelės įtakos Lietuvos kultūros įvaizdžio formavimui Europoje, ir tai ne tik mano nuomonė. Atsiranda naujas požiūris, nauja reklama, naujas mūsų kultūros analizavimas. Bet pagaliau juk leidyba nėra vien kultūra, tai ir viena iš ekonomikos sričių. Man čia, kad susitikimai su Lietuvos kultūros žmonėmis paliko vokiečiams gerą įspūdį. Sprendžiant pagal jų spaudą ir atsiliepimus, kurie mane pasiekė, šis renginys pavyko, ir mes esam labai patenkinti.

– Pristatykite savo Kultūros ministerijoje kuruojamą sritį.

– Tai praktiškai visas profesionalusis menas. – kinas, teatras, dailė, muzika ir su menu susijusios įstaigos (koncertų, teatrų, parodų rūmai, kūrybinės sąjungos ir kt.) ir visi su tuo susiję įstatymai, įstatymų pakeitimai, norminiai aktai ir, žinoma, valdymas. Antra sritis – tai autorinė teisė, kuri yra gana sudėtinga, svarbi ir reikalinga, tuo labiau galvojant apie stojimą į Europos Sąjungą. Ten intelektualinė nuosavybės srityje keliami labai rimti reikalavimai. Aišku, Europoje samprata yra kiek kitokia negu Amerikoje, bet ir čia, ir Europoje intelektualinė nuosavybė yra aktyviai ginama. Trečia dalis – tarptautiniai santykiai, ypač audiovizualinėje srityje – tai televizija, kinas ir kt. Yra ir smulkesnių veiklos sričių.

– Jūs pats į kultūros administravimo sritį atėjote Lietuvos laikais. Ką veikėte anksčiau?

– Esu muzikantas, baigiau Vilniaus valstybinę konservatoriją (dabar akademiją) pas prof. Eduardą Balsį. Daug metų – beveik 30 – dirbau kine. Esu parašęs turbūt daugiausiai iš visų Lietuvos kompozitorių muzikos menininkams kino filmams (per 20 filmų). 5 metus buvau Operos teatro meno vadovu, po to pakvietė į Kultūros ministeriją viceministru, ir štai čia jau dirbu 6 metai.

– Kaip atsitiko, kad sugėbėte tiktai kelioms valdžioms?

– Ne taip lengva. – Ar keičiantis valdžioms, keičiasi kultūros politika?

– Yra tam tikrų niuansų, kurie skiriasi, bet iš esmės tai viena valdžia negali atnešti profesionalaus meno, niekas be jo negali egzistuoti. Kultūra plačiausia prasme atsispindi kūrėjų darbuose –

ar tai būtų aktorius, ar tai būtų dailininkas, ar kino režisierius, dainininkas, dirigentas.

– Menininkai visus tuos dešimt Lietuvos nepriklausomybės metų dejavo, kad jie yra skriaudžiami, jais nesi-

stažuočiai ir tuo pačiu pradėti teatre veikla. Kalbamės su Vyriausybe, kad studija būtų finansuojama. Joje dirbs žymūs solistai-pedagogai. Bet ne visi menininkai išvažiuoja dėl to, kad neturi darbo. Kiti ieško naujų idėjų, naujų išpūdžių, pažinčių, impulsų savo kūrybai. Viso pasaulio menininkai važinėja. Kodėl Lietuva turi būti ta šalis, kuri laikytų menininkus už geležinės uždangos?

– Ar pasikeitė Kultūros ministerijos funkcijos, lyginant su sovietinių laikų?

– Dar ne tiek daug metų praėjo, kad viskas pasikeistų, bet, kita vertus, gal ne viską reikia ir naikinti. Pvz., yra susidariusi teatrų sistema: teatrai veikia Klaipėdoje, Kaune, Panevėžyje, Vilniuje, Šiauliuose. Čia dirba aktoriai, jie turi savo žiūrovų. Tegu jie ir toliau gyvuoja. Atsirado naujas požiūris formuojant ir ieškant kelių, kaip kurti kultūros politiką: valdžia turi būti decentralizuojama. Atsirado savivaldos išlaikomų kultūros įstaigų (kino teatrai, mėgėjų kolektyvai ir kt.). Valdymas iš vieno taško nebėra aktualus. Kultūros ministerijos funkcija tapo ne valdyti, o kurti bendrą kultūros perspektyvą. Pats gyvenimas diktuoja darbo kryptis. Štai atsiranda tokie teatrai kaip Eimuntas Nekrošius, Oskaro Koršunovo. Tai viešosios įstaigos, ir nors jos mums nepriklauso, mes jas remiame, nes tai talentingi menininkai, kurie į Lietuvos kultūrą įneša ženklų indelį.

– Bet valstybės remiamų kultūros įstaigų dar, atrodo, yra nemažai.

– Tradicija Amerikoje yra kita sistema. Čia yra daug fondų, kurie remia kultūrą. Amerikoje valstybės paramą gaunančių kultūros įstaigų tikrai yra nemažai, bet Europoje yra. Ten mišri sistema – remia ir savivalda, ir vyriausybė. Mes irgi einame tuo keliu, bet patys kultūrininkai bijo savivaldybės priklausomybės, nes savivaldybių biudžetė finansų vienietais metais gali būti, kitais – ne.

– Ar daug tokių drąsuolių kaip Nekrošius ar Koršunovas, kurie kuria savo kultūros įstaigas?

– Yra, pvz., pantomimos teatras, A. Masalskio teatrelis Kaune. Ten yra net 4 tokie teatrai. Juos iš dalies išlaiko savivaldybė, kuri finansuoja teatrų pateikiamus projektus. Tokį teatrą, kur nereikia išlaikyti aktorių trupės ir administracijos personalo, lengviau išlaikyti. Kita vertus, jiems reikia galvoti apie kokybę, jie turi nuolat skaičiuoti, kiek užsidirbs. Ir tai labai sveika praktika.

– Kokie ryškesni Kultūros ministerijos atieities bruožai?

– Svarbus momentas taip pat ir kultūros sričiai yra tai, kad Lietuva 2004 m. stos į Europos Sąjungą. Atsiranda struktūriniai fondai, programos (kaip dabar veikianti europinė „Kultūra-2000“). Ruošiamės stoti į programą „Media plus“, kur bus galima gauti paramos kino gamybai. Tai didžiulės programos. Ruošiamės nedidelius centrus, kurie koreguotų visos Lietuvos kultūrininkų ruošiamus projektus europinėms programoms, teiktų informaciją, mokyti. Vyriausybės vienas iš prioritetų yra informacinis visuomenės kūrimas. Bus kompiuterizuojamos bibliotekos, muziejai, kad visiems būtų prieinama visa informacija. Dirbame ir ta linkme.

– Svarbus momentas taip pat ir kultūros sričiai yra tai, kad Lietuva 2004 m. stos į Europos Sąjungą. Atsiranda struktūriniai fondai, programos (kaip dabar veikianti europinė „Kultūra-2000“). Ruošiamės stoti į programą „Media plus“, kur bus galima gauti paramos kino gamybai. Tai didžiulės programos. Ruošiamės nedidelius centrus, kurie koreguotų visos Lietuvos kultūrininkų ruošiamus projektus europinėms programoms, teiktų informaciją, mokyti. Vyriausybės vienas iš prioritetų yra informacinis visuomenės kūrimas. Bus kompiuterizuojamos bibliotekos, muziejai, kad visiems būtų prieinama visa informacija. Dirbame ir ta linkme.

– Svarbus momentas taip pat ir kultūros sričiai yra tai, kad Lietuva 2004 m. stos į Europos Sąjungą. Atsiranda struktūriniai fondai, programos (kaip dabar veikianti europinė „Kultūra-2000“). Ruošiamės stoti į programą „Media plus“, kur bus galima gauti paramos kino gamybai. Tai didžiulės programos. Ruošiamės nedidelius centrus, kurie koreguotų visos Lietuvos kultūrininkų ruošiamus projektus europinėms programoms, teiktų informaciją, mokyti. Vyriausybės vienas iš prioritetų yra informacinis visuomenės kūrimas. Bus kompiuterizuojamos bibliotekos, muziejai, kad visiems būtų prieinama visa informacija. Dirbame ir ta linkme.

– Svarbus momentas taip pat ir kultūros sričiai yra tai, kad Lietuva 2004 m. stos į Europos Sąjungą. Atsiranda struktūriniai fondai, programos (kaip dabar veikianti europinė „Kultūra-2000“). Ruošiamės stoti į programą „Media plus“, kur bus galima gauti paramos kino gamybai. Tai didžiulės programos. Ruošiamės nedidelius centrus, kurie koreguotų visos Lietuvos kultūrininkų ruošiamus projektus europinėms programoms, teiktų informaciją, mokyti. Vyriausybės vienas iš prioritetų yra informacinis visuomenės kūrimas. Bus kompiuterizuojamos bibliotekos, muziejai, kad visiems būtų prieinama visa informacija. Dirbame ir ta linkme.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

•SKELBIMAI•

PASLAUGOS

ELEKTROS ĮVEDIMAI-PATAISYMAI.
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Medžio darbai, elektra, santechnika, grindys, dažymas... Aukšta darbų kokybė žemos kainos.

ŽILVINAS VENCIUS
contractor
ZIL CONSTRUCTION
312-388-8088;
773-254-0759; 312-493-8088

SIŪLO DARBĄ

Įdarbinimo biuras siūlo darbą amerikiečių šeimose su gyvenimu.
Geras atlyginimas.
Būtinias anglų kalbos žinojimas.
2921 N. Milwaukee.
Tel. 773-278-0660.

Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Chicago and Milwaukee area. Tel. 800-820-6155.

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 901-218-7481.

SIŪLO IŠNUOMOTI

Išnuomojamas 2 mieg. „basement“ įrengtas butas vyresnio amžiaus žmonėms Archer ir Pulaski rajone.
Tel. 773-218-4351.

Išnuomojamas kambarys šiauriniame Čikagos priemiestyje.
Tel. 847-219-3224.

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

Išnuomojamas 1 mieg. I aukšte, 73 Str. ir Kedzie Ave. butas. Yra skalbykla. Apmokų už dujas. Kaina \$500 per mėn. + „security“.
Tel. 773-254-4322.

Amerikos Lietuvių Televizija, Inc. Lithuanian American TV, Inc.

14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Phone: 708-839-9022 Fax: 708-839-9020 E-mail: altv@atbi.com

ALTV programos rodomos per Čikagos WFBT 23 kanalą, ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro. Čia galite matyti žinias iš Lietuvos, pasakojimus apie lietuvių Amerikoje, filmus, koncertus. Programose reklamuojasi daugelis lietuviškų verslų, skelbiamas lietuviškų renginių kalendorius.

ALTV paslaugos:

- Vaizduojamųjų perrašymas iš europinės sistemos į amerikietišką ir atvirkščiai, visokie formatai, DVD
- Dokumentų, laiškų, anketų notarizuoti vertimai, vertimai žodžiu
- Anglų kalbos pamokos

ALTV laukia žiūrovų pasiūlymų, patarimų, reklamų, skelbimų ir paramos. Skambinkite: 708-839-9022 arba 708-785-8080.

Prasidėjo Amerikos lietuvių televizijos rudeninis lėšų telkimo vėjus!

Išlaikykime lietuvišką televiziją Čikagoje ir toliau ketvirtadieniais žiūrėkime žinias iš Lietuvos, o sekmadieniais – pasakojimus apie lietuvius Čikagoje ir apylinkėse bei įvairias kultūras, istorines ir muzikines programas. Ši ir kitą mėnesį ALTV dar rodytų siužetus, atostogų metu nufilmuotus Lietuvoje. Žiūrovų laukia pažintis su „Panoramų“ vedėjais, nekilmojamo turto pirkimu Lietuvoje, archyvų darbu ir kiti pasakojimai.

ALTV pasilieka teisę keisti programų turinį ir sluzetų rodyimo laiką.

JAV LB Tarybos pirm. Regina Narušienė Washington, DC, tarybos sesijoje įteikė padėkos žymenį JAV prezidento Bush vyriausiam patarėjui Europos reikalams Dan Fried už jo paramą Lietuvos reikalams. Rimo Gedeikos nuotr.

Trumpai apie viską

(Naudojantis „Lietuvos ryto“ (LR), „Lietuvos žinių“ (LŽ), „Respublikos“ (R), „Kauno dienos“ (KD), „Klaipėdos“ (K), „Valstybės žinių“ (VZ) dienraščių, BNS ir Eltos informacijomis)

* Didžioji Britanija ieško, kur perkelti gamybą, ir tampa vis patrauklesne valstybe Lietuvos eksportuotojams. Didžiosios Britanijos gamybos nuosmukiui ypač sėkmingai pasinaudojo tekstilinėms, tarp jų — ir mažieji gamintojai. Lengvosios pramonės gaminiai sudaro 52.7 proc. Lietuvos eksporto į šią valstybę. UAB „Garlita“ generalinio direktoriaus pavaduotoja Rita Norvilienė sako, kad užsakovai iš Didžiosios Britanijos „Garlitos“ produkcija domisi labiau nei kiti užsieniečiai, nes, Britanijoje didėjant atlyginimams ir mažėjant kainoms, įmonės gali išlikti tik perkėlusios gamybą kitur. „Garlita“ į Didžiąją Britaniją eksportuoja apie 60 proc. gaminamą mezzininių. (VZ, Elta)

* Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė pasirašė skandalingomis atostogomis išgarsėjusio „Sodros“ direktoriaus Daliaus Prevelio atsistatydinimo pareiškimą. „Sodros“ vadovas atsistatydinimo pareiškimą ministrėi įteikė kilus skandalui dėl „Sodros“ kompiuteriame laimėjo bendrovė „Etnomedija“, ir paaiškėjęs, kad „Sodros“ vadovą D. Prevelį su šios bendrovės akcininku Jurijumi Nacvalovu sieja ne tik dalykiniai, bet ir asmeniniai ryšiai. (LR, Elta)

* Vyriausybė pritarė Administracinių teisės pažeidimų kodekso (ATPK) kai kurių straipsnių pakeitimams ir papildymams, atsižvelg-

dama į tai, kad didžioji dalis nuo narkotikų priklausomų asmenų vartoja iš Lietuvoje užaugintų aguonų pagamintas narkotines medžiagas. Dabar už aguonų auginimą ATPK numato išpėjimą arba baudą nuo 25 iki 50 litų. Pasak pranešimo spaudai, šios sankcijos yra per mažos ir neįgyvendina administracinės nuobaudos tikslų. Todėl ATPK pakeitimais griežtinama atsakomybė — siūloma baudą didinti iki 300 litų, panaikinant minimalią 25 litų baudą.

* Lapių sąvartynas pakaunėje laikomas vienu moderniausių Lietuvoje, tačiau jis iki šiol neatitinka Europos Sąjungos reikalavimų. Prieš kelerius metus prabilla, kad jame būtina pastatyti dujų perdirbimo įrangą. Neseniai bendrovės „Kauno švara“ valdyba pradėjo derybas su bendrove „Imlitektas“. Pasak „Kauno švaros“ valdybos pirmininko Giedriaus Buinevičiaus, šiuo projektu domėjosi ir daugiau firmų. Bendrovė „Imlitektas“ atstovauja vienos Čekijos firmos interesams, kuri dujų perdirbimo įrangą yra pastatiusi įvairiuose Europos sąvartynuose. Preliminariais apskaičiavimais, į Lapių sąvartyną verslininkams teks investuoti apie 8 mln. litų. Planuojama, kad dujų įrangą jie galės naudoti apie 15 metų. (KD, Elta)

* Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacijos vadovai vis dar tvirtina, kad korporacijos viduje jo-

akivaizdus faktas. Korporacija skyla į keturias nelygias dalis, iš kurių anaipol ne pati pelningiausia tenka Antanui Bosui, prieš dešimtmetį sugebėjusiam suartėti su Rusijos „Gazprom“ vadovais ir „atsisėsti ant dujų vamzdžio“. Tačiau simpatijos keičiasi, ir „Gazprom“ perstatė pagrindines korporacijos figūras, A. Boso vietą užėmė Rimantas Stonys. „Didysis verslas grindžiamas ne tik finansiniais ir ekonominiais rodikliais, bet ir asmeniniais santykiais“, pripažįsta A. Bosas. (R, Elta)

* Vienas turtingiausių Kauno verslininkų, „Kauno grūdų“ bendrovės generalinis direktorius, Tautvydas Barštytys nusprendė siekti ir politiko karjeros — rinkimuose jis sieks Kauno miesto tarybos nario įgaliojimo. Kaunietis teigia, kad jis dar nenusprendė, kokios partijos kandidatų sąrašą norėtų matyti savo pavardę, tačiau tikrai netapsiąs jokios partijos nariu. (LR, R, Elta)

* Respublikinės Vilniaus universitetinės vaikų ligoninės Pediatrijos centre pristatytas naujas projektas. Vaikai, sergantys kraujo vėžio ligomis, jų tėvai bei globėjai galės skambinti nemokama telefono linija. Prie telefono budės psichologas, onkohematologas ir socialinis darbuotojas. Lietuvoje yra apie 300 vaikų, sergančių onkohematologinėmis ligomis. (LŽ, Elta)

* Kauno dramos teatro aktorių pagalbos šauksmą išgirdusi kultūros ministrė Roma Dovydenienė miesto savivaldybėje susitiko su teatralais. Konfliktas teatre įsiplieskė spalio 18 d., teatro vadovui Vidmantui Bartuliui parašius įsakymą, kuriuo, kei-

čiamos darbo sąlygos dvidešimčiai trupės narių. 10 aktorių paliekama po pusę etato, o dar 10 — po ketvirtį. Seniausiame Lietuvos teatre numatyta pertvarka sujaukino aktorius, kurie šiame vadovybės žingsnyje išvelgia jų socialinių

Liberalai ir modernieji krikščionys demokratai kuria centro dešinės santalką

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Opozicinės Lietuvos liberalų sąjunga ir Moderniųjų krikščionių demokratų sąjunga trečiadienį pasirašė memorandumą „Dėl bendrų veiksmų telkiant vidurio dešiniąsias partijas“.

Dokumente kalbama apie moderniųjų krikščionių demokratų ir liberalų bendradarbiavimą Seime, bendrų kandidatų sąrašų sudarymą savivaldybių tarybų rinkimuose ir galimą partijų susijungimą. „Taip, judama partijų susijungimo link. Aš manau, kad tai mes turime pasakyti per 2004 metų Seimo rinkimus“, sakė LLS pirmininkas Eugenijus Gentvilas. Pasak jo, libe-

Lietuvos regionų plėtrai bus skiriamas didesnis dėmesys

Atkelta iš 1 psl. didėja socialiniai bei ekonominiai skirtumai, nevienodai pasiskirsto bendrasis vidutinis produktas, tenkantis vienam gyventojui.

Seimas jau patvirtino Lietuvos teritorijos bendrąjį planą, turintį tapti pagrindiniu planavimo dokumentu, reguliuojančiu valstybės teritorijos naudojimo ir tvarkymo strategiją iki 2020 metų.

Plane nurodoma, kad iki 2020 m. 72-75 proc. Lietuvos

garantijų pažeidimus. Ministrė pažadėjo, kad derybas abiem pusėms palengvins Kultūros ministerijos juristas, atvyksiantis į teatrą, o finansinės ir ūkinės veiklos niuansas įvertins patikrinimas. (KD, R, Elta)

ralai ir modernieji krikščionys demokratai savo pozicijas ketina derinti ir 2004 metais Lietuvoje numatomuose rinkimuose į Europos Parlamentą.

Šiuo metu modernieji krikščionys demokratai Seime sudaro Jungtinę frakciją su centristais ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovais.

Neatmetama galimybė, jog trys Seime esantys MKDS atstovai gali prisijungti prie Liberalų frakcijos. Tokiu atveju Jungtinė frakcija negalės egzistuoti, nes joje liks mažiau nei septyni parlamentarai. Seimo Statutas numato, jog frakciją sudaro ne mažiau kaip 7 Seimo nariai.

Liberalų frakcija Seime vienija 23 narius.

A. † A.
VIKTORAS SAVĖNAS SAVIČIUS

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 2002 m. spalio 9 d. St. Joseph, MI, mirė Viktoras Savėnas, sulaukęs 88 metų.
Gimė Amerikoje. Užaugo Lietuvoje, Jurbarkoje. Baigė Karo mokyklą XX laidą.
Į Ameriką atvyko 1947 m. ir su šeima gyveno Sodus, MI.
Nuliūdę liko: žmona Valeria, sūnus Leonas su žmona Joy, sūnus Viktoras su žmona Carolyn, anukai Jennifer ir Eric bei kiti giminės.
Laidotuvės įvyko spalio 14 d. St. Joseph, MI.

A. † A.
ALGIRDUI RIMUI

per anksti iškeliavusiam pas Viešpatį, reiškiau giliausią užuojautą jo mylimai mamai BRONEI RIMIENEI ir šeimai.

Janina Jarašienė

Oldenburg, Unterm Berg stovyklos mokslo draugei **LIUCIJAI ŠESTAKAUSKAITEI-ŠATINSKIENEI** mirus, su visa šeima dalinuos netekties skausmu.

Liuda Širmulytė-Germanienė

Mūsų mielai narei

A. † A.
LEOKADIJAI LAUKIENEI

mirus, sūnui JUSTUI, dukrai DANGIRAI su vyru IGNU BUDRIAMS, anūkams, proanūkams ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Čikagos skyriaus valdyba ir nariai

Lietuviškų knygų leidimo iševijoje pradininkui

A. † A.
ANTANUI URBONUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai VANDAI, dukrai TERESEI, sūnui EDVARDUI ir giminėms Lietuvoje.

Velionis Antanas buvo pirmasis leidėjas iševijoje išleisęs poetų Bernardo Brazdžionio, Alės Rūtos, Jurgio Baltrušaičio ir kitų žymių lietuvių rašytojų knygas 1945—1947 metų laikotarpyje. Prisimindami Jo vertingą knygleidybos darbą, sakome, išlėkis Ramybėje.

Antano Urbono knygų leidyklos bičiuliai

UŽMIRŠTAS DIDVYRIŲ MAUZOLIEJUS

1937 m., paminint lietuvių legendarinį lakūną Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlanto vandenyną ir žūties 4-ąsias metines, Kaune, miesto kapinėse, dalyvaujant Respublikos prezidentui A. Smetonai, ministrų kabineto nariams, aukštiejiems kariuomenės vadams, organizacijų atstovams ir miesto visuomenei, buvo iškilmingai atidengtas architekto V. Landsbergio-Zemkalnio suprojektuotas mauzoliejus, į kurį tolimesniais poilsiu būvo patalpinti balzamuoti kūnai.

1935 m. Čikagoje išleisto

žinomo istoriko bei publicisto, lietuvių žurnalisto veterano, aviacijos kapitono Petro Jurgėlos/Jurglevičiaus knygoje „Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas“ rašoma: „Atskrendančių didvyrių Kauno aerodrome laukė 25 tūkstančiai žmonių ir kiekvieno lietuviu nerami širdis. Negyvuji lakūnų aerodrome laukė 50 tūkstančių, laidėjo iš viso apie 100 tūkstančių, o giliai raudono — ašarojo apie 5 milijonai lietuvių. Daugelis kitataučių ašarojo — ir kitos tautos susigraudino. Ar buvo panašiai ir taip nuoširdžiai apraudotas

kitas kuris pasaulio galiūnas, karžygis ar genijalus mokslininkas, kurio ir svetimoms tautos taip gailėtusi?! Raudok, tauta, ir verk džiaugsmo ašaromis, nes laiminga esi, kad tokių didvyrių turil Tumo-Vaižganto žodžiais — garbės didvyriams, kurie dėl Tėvynės žuvo, ir garbės Tėvynei, kad yra kam dėl jos žūti!“ Tuometinė Lietuvos Vyriausybė, norėdama įamžinti sparnuotųjų didvyrių atminimą ateities kartoms ir juos atitinamai pagerbti, nusprendė: „dulkių žemynui neatiduoti

padangių valdovų liekanų, su kuriomis tauta nenori skirtis. Brangūs tautai sužalotieji Dariaus ir Girėno kūnai sutvarkyti, atitaisyti, išbalzamuoti ir išstatyti amžinai pagarbai. Jie laikomi stikliniuose karstuose ir bus padėti garbingiausioje tautos šventykloje šalia istorinės amžinos reikšmės brangenybių“. Vykdamas Lietuvos Vyriausybės sprendimą, 1937 m. Kauno miesto kapinėse (dabar Ramybės parkas) ir buvo patatytas mauzoliejus, į kurį patalpinti stikliniai karstai su balzamuotais Dariaus ir Girėno kūnais.

Prie mauzoliejaus įvairių švenčių ir iškilmių metu, paminint legendarinių lakūnų gimimo datas ir skrydžio metines, buvo dedamos gėlės, vainikai, stovėdavo garbės sargybos, mauzoliejus buvo bene labiausiai lankomas kauniečių ir miesto svečių, buvo visų gerbiamas. Tačiau neilgai Lietuvos lakūnai — didvyriai gulėjo pagarboje stikliniuose karstuose šiame mauzoliejuje. Sovietinė okupacija sutrikdė jų ramybę. Kūnai su karstais buvo iškelti apsaugant nuo okupantų paniekimo, ir paslėpti, o mauzoliejus paliko dulėti, vienas, tačiau tautiečių buvo gerbiama vieta.

1958 m. sovietinė valdžia nutarė panaikinti miesto kapines. Mauzoliejus buvo nugriautas ir buldozeriu užlygintas. Po kiek laiko tik miesto senbuviai prisimindavo čia užkastas Dariaus ir Girėno mauzoliejaus liekanas.

Prasidėjus Atgimimui ir atkūrus Lietuvos valstybingumą, buvo atstatomi sovietinės okupacijos sunaikinti paminklai bei kiti istoriniai statiniai. Nebuvo užmirštas ir Atlanto nugalėtojų mauzoliejus. 1996 metais mau-

zoliejus atkastas, išvalytas ir uždengtas stogu. Miesto gyventojai tikėjosi, kad mauzoliejus bus padengtas organiniu stiklu, remontuotos kriptos ir kt., tačiau darbininkai baigė savo darbus ir išvažiavo, o mauzoliejus liko likimo valiai. Po mauzoliejaus stogu pamėgo rinktis vietiniai mėlynosios „išklirkinti“ viena kitą flakoną, pasinaudojama atlikti ir gamtinius reikalus, kai kam į vidų įmesti šiukšlių ir t.t. Nemanau, kad mes nemokame įvertinti savo garbingos praeities, tačiau Dariaus ir Girėno mauzoliejus, atrodo, užmirštas, nes jau „išgaravo“ mauzoliejų aprašantis užrašas, suskaldytas betoninis Vyčio ženklas, ant kurio buvo šis užrašas. Beje, užrašas buvo skelbiama, kad mauzoliejų konservuoja kultūros vertybių apsaugos departamentas ir imonė „Palikimas“. Gal nevertėtų skubėti su mauzoliejaus atkasimu ir pradėti „konservavimą“, jeigu numatyto tikrojo konservavimo negalima įvykdyti dėl lešų stokos ar kitų priežasčių. O muziejus gal bus toliau taip „globojamas“ vietos valkatų.

Šiomet sukako 65 metai nuo iškilmingo mauzoliejaus atidengimo, tačiau nei miesto valdžia, nei kariškiai, nei miesto visuomenė neatsiminė prieš 65 metus įvykusio atidengimo. O juk netoliese yra įsikūrę karinių oro pajėgų ir KASP Kauno II Dariaus ir Girėno ATGR štabai. Kitais metais Lietuvoje minėsime 70-ąsias Dariaus ir Girėno skrydžio bei žūties metines. Ar bus prisimintas Kauno Ramybės parke esantis buvęs šių Lietuvos didvyrių mauzoliejus? Nejaugi jis nėra Lietuvos istorinis ar architektūrinis paminklas?

Stasy Ignatavičius

How easy is it to get from Chicago to Vilnius? As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

SAS Scandinavian Airlines

Dariaus ir Girėno mauzoliejus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ilgametė „Draugo“ redaktorė Irena Regienė.

ATSISVEIKINOME SU IRENA REGIENE

Po daugiau kaip 22 metų darbo „Draugo“ redakcijoje, nuo š.m. spalio 31 d. pasitraukia į tikrai užtarnautą poilsį. Tačiau ji ir toliau redaguos skaute puslapį trečiadieniais, todėl prašo visų sesių ir brolių skautiška medžiaga siųsti jos namų adresu: 2652 W. 65 Str., Chicago, IL 60629, tel. 773-476-7089. Taip pat Irena Regienė sutiko pasilikti pagalbines redaktore, tad iš „Draugo“, kuriam ji skyrė tiek daug darbo, rūpestio ir dėmesio, iš esmės nepasitraukė. Redakcija, administracija ir visi darbuotojai linki redaktorei Irenai poilsingų ir saulėtų dienų!

„Dainavos“ ansamblio koncertas lapkričio 3 d., 12:30 val. p.p., Lietuvių fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre. Išgirsime daug naujų, gražių dainų ir susipažinsime su nauju dainų įrašų juostelėje ir kompaktinėje plokštelėje. Po koncerto vaisės su „Dainava“. Viskas už tą pačią labai mažą kainą. Visus dalyvauti kviečia PLC renginių komitetas.

Vaikų Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus lapkričio 3 d., sekmadienį, 9 val. r. Mišių metu giedos Dariaus Polikaičio vadovaujamas „Vyturio“ choras. Pamokslą pasakys seminaristas Patrikas Skrupulis iš Mundelein seminarijos. Kviečiami visi dalyvauti.

Visų Šventųjų šventėje, lapkričio 1 d., penktadienį, lietuviškos Mišios Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje bus 7:30 ir 9 val. ryte. Angliška — 8 val. ryte ir 6:30 val. vakare. Visi katalikai tą dieną privalo dalyvauti Mišiose.

Vėlinių diena — šeštadienį, lapkričio 2 d. Prisiminime savo mirusiuosius ir tuos, kurių jau niekas neprišimena. Pagal lietuvišką (ir katalikišką) tradiciją, kilnu dalyvauti šv. Mišių aukoje, aplankyti kapines. Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke, Vėlinių Mišios lietuvių kalba bus 7:30 ir 9 val. ryte.

Cicero telkinio LB valdyba lapkričio 3 d., sekmadienį, tuoj po 9 val. Mišių, parapijos salėje rengia rudeninį pabėdavimą. Koks gi būtų pasisvečiavimas, jei nebūtų vaisių? Visi lietuviai mėgstame cepelinus, tad rengėjai jais ir vaisius svečius. Užtikrinami, kad cepelinai bus tikrai skanūs, širdingai kviečia užsukti į salę. Po vaisių bus programėlė, kurią atliks Janutė Pestininkienė-Casey. Ji pasakaitys rašyt. Aloyzo Barono (buvusio cicerio) kūrybos.

„Kilnojama paroda — iliustruota paskaita“ — taip būtų galima apibūdinti unikalią renginį Balzeco Lietuvių kultūros muziejuje, kuris bus sekmadienį, lapkričio 3 d., 2 val. p.p. Kolekcionierė ir pramoninio dizaino specialistė Viktorija Kašubaitė-Matranka papasakos, kaip, laikui bėgant, keitėsi XX a. amerikiečių namai. Tai gera pramoga visai šeimai. Juk įdomu palyginti buitinę techniką JAV-se ir Lietuvoje; sužinoti, ilgas ar trumpas buvo daiktų kelias į mūsų kasdienybę, pamatyti, kiek išradėjų ir pramonininkų paskyrė savo gyvenimą, kad gyventume patogiau ir gražiau. Registracija ir informacija tel. 773-582-6500.

SVEČIUOSE PAS ATSTOVĄ JOHN M. SHIMKUS

Spalio 18 d. popietę į valstijos sostinę Springfield automobiliu pajudėjo Illinois lietuvių respublikonų lygos atstovai: Anatolijus Milunas, Mindaugas Baukus, Vytautas Jasinevičius ir Leonas Maskaliūnas dalyvauti Kongreso nario John M. Shimkus perrinkimo veiklai paremti renginyje. Kadangi kelionė trunka netoli trijų valandų, bendrakaišiams buvo gera proga išsikalbėti apie Amerikos lietuvių politinę veiklą, tai veiklai rodomą ar nerodomą lietuvių visuomenės dėmesį ir apie atstovą Shimkų bei jo atliktus darbus per paskutinius ketverius metus JAV Kongrese.

O jo atlikta daug. Jis įvairiomis progomis kalbėjo už Lietuvą ir jos reikalus JAV Kongrese, siūlė įvairias rezoliucijas ir Atstovų rūmuose suorganizuavo Baltic Caucus — tai komitetas iš abiejų partijų atstovų, kurie bendrai rūpinasi trijų Pabaltijo valstybių reikalais, o jis tam komitetui pats vadovauja. Vėliausias jo pasiekimas: pravedimas jo pasiūlytos rezoliucijos Atstovų rūmuose „No. 116“, kurioje pasisakoma už trijų Pabaltijo valstybių pakvietimą į NATO.

Ne be reikalo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, įvertindamas atstovą Shimkų nuopelnus Lietuvai, apdovanojo jį Gedimino ordinu, o Illinois Lietuvių respublikonų lyga jį paskelbė „Metų lietuviu“ ir išrinko lygos Garbės nariu. Aptarta ir John M. Shimkus perrinkimo kampanija, ir jam talka. Nors Illinois lietuviai respublikonai bandė atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį, kad pagalba šiam atstovui yra būtina, deja, susilaukta labai mažai dėmesio.

Taip besisielojant ir bediskutuojant, atvykome į Springfield. Renginys vyko istoriniame senajame kapitoliuje nuo 6 iki 8 val. vakaro. Svečiai buvo vaišinami vynu ir užkandžiais kapitoliaus rotundoje, o visos patalpos buvo atidarytos svečių apžiūrai. Įvairios įstaigos ir salės per kelis aukštus — gubernatoriaus įstaiga, Illinois valstijos aukščiausio teismo salė, Senato ar Atstovų rūmų salės ir kitų pareigūnų kambariai — apstatyti tų laikų baldais ir apšviesti žvakių šviesa, traukė svečių dėmesį. Kiekvienoje patalpoje būdavo tų laikų drabužiais apsirengusių moterų ir vyrų, ir mieliai aiškino kambarių paskirtį bei istoriją.

Apie septintą valandą svečiai buvo pakviesti vykti į Illinois Atstovų rūmų salę ir

užimti vietas. Kas žino, kas tose kėdėse sėdėjo, nes čia kadaise buvo ir prezidentas Lincoln, ir kiti svarbūs Illinois istorijoje politikai.

Netrukus į salę atvyko Kongreso narys John M. Shimkus, lydimas JAV Atstovų rūmų pirmininko (Speaker of the House) Dennis Hastert, kurie su entuziazmu buvo sutikti dalyvių. Prie mikrofono buvo pakviesta penkerių metų mergytė, kuri gražiu balseliu, be jokių klaidų, sugiedojo Amerikos himną ir susilaukė daug stiprių aplodismentų.

Atstovų rūmų pirm. Dennis Hastert savo žodyje daug kalbėjo apie John M. Shimkaus pasiekimus Kongrese ir prašė, kad visi padėtų jam grįžti kitam terminui į Kongresą. Jis minėjo, kad yra labai sunku dirbti Atstovų rūmuose ir ką nors praveisti, kada turima vos penkių balsų persvara.

Pasibaigus jo kalbai, lietuvių respublikonai pasveikino atstovą Shimkų, ir, reikšdami padėką už jo atliktus darbus Lietuvos labui, įteikė prezidento Reagan nuotrauką su jo iškelto lipinuku „Aš myliu lietuvius“. Ši nuotrauka atkreipė ir Atstovų rūmų vadovo Dennis Hastert dėmesį. Atstovą Shimkų dėkojo už jam parodytą paramą ir taipogi žadėjo, jog gauta nuotrauka kabės jo kabinetu.

Kalbantis su Atstovų rūmų vadovu, paminėtas ir galimas prezidento George W. Bush vizitas į Lietuvą. Užklaustas, ar gal planuoja kartu vykti, apgailestavo, kad negalės, tačiau užsiminė, kad „mielai norėčiau susitikti su mano draugu Valdu Adamkum“.

Dar kiek pasisvečiavus, atėjo laikas pagalvoti apie kelionę atgal, kuri, deja, jau buvo kitokia, nei atvažiuojant. Didesnę kelio dalį pylė tiesiog lietaus liūtys, kad vos vos kelią tegalima buvo matyti. Tad mašinoje nutilo visos diskusijos ir visos keturios poros akių įtemptai stebėjo kelią, kiek jo ten bebuvo matyti nakties tamsioje, per lietaus užpiltą langą.

Taciau, privažiavus arčiau Čikagos, lietus pradingo, keliai sausi ir atsidusome, kad kelionė baigėsi laimingai.

Džiugu buvo matyti, kad Kongreso narys Shimkus pajuto, jog lietuvių vertina jo darbą ir remia. Tikėkimės, kad jo perrinkimas bus sėkmingas, nes būtų labai gaila, jei mes prarastume savo balsą JAV Kongrese.

Anatolijus Milunas

„KANKLIŲ“ KONCERTAI

Lapkričio 9 d., šeštadienį, 2 val. p.p. New Britain, CT; lapkričio 10 d., sekmadienį, 1:30 v. p.p. Philadelphia, PA; lapkričio 16 d., šeštadienį, 7 val. v. Maspeth, NY; lapkričio 17 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Baltimore, MD; lapkričio 23 d., šeštadienį, 6:30 val. v. Cleveland, OH; lapkričio 24 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Lemont, IL; lapkričio 25 d., pirmadienį, 8 val. v. Madison, WI University of Wisconsin, WI; lapkričio 26 d., antradienį, 12 val. Madison, WI sostinės kapitoliuje.

Antanas ir Dalilė Polikaičiai, gyv. Westlake Village, CA, Draugo fondo rudens vajai atsiuntė 100 dolerių, prie ankstesnių 900 dol. įnašų ir tapo garbės nariais. Sveikiname naujus garbės narius ir dėkojame už Draugo fondo auginimą.

Dėmesio autoriams, kurie atsiuntė veikalus JAV LB Kultūros tarybos skelbtam dramoms konkursui: rankraščiai, norintys juos gauti, bus grąžinti tuojau po premijos paskyrimo.

Susitikime su JAV Kongreso nariu John M. Shimkus, Springfield, IL. Iš kairės: atstovas Shimkus, Lietuvių respublikonų lygos pirm. Anatolijus Milunas ir Atstovų rūmų pirmininkas Dennis Hastert.

„Dainavos“ ansamblio nariai su į repeticiją atsilankiusiu prof. Vytautu Landsbergiu ir ansamblio vadovu muz. Darium Polikaičiu. Dainavičiai turėjo progos garbingam sveičiui pasididžiuoti, kad ruošiasi koncertui ir jame bus pristatytas naujas dainų įrašas.

„GELEŽINIO VILKO“ ISTORIJS RATELIS

Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos istorijos ratelio „Geležinio vilko“ šių metų veikla prasidėjo žvelgiant į gintaro praeitį. Globėja, istorijos mokytoja Gražina Sturionienė, sudarė sąlygas ratelio nariams apžiūrėti iš Lietuvos atvežtą gintaro parodą ir pabendrauti su gintaro kolekcijos savininkais Virginija ir Kazimieru Mizgiriiais.

K. Mizgirių gintaro eksponatų apibūdinimas nejuočių virto įdomia paskaita apie gintarą. Sužinojome ir pamatėme skirtumą tarp jūroje ir žemėje rasto gintaro. Išgirdome gintaro susidarymo eigą ir kokios gamtos sąlygos suteikia gintarui jo spalvą. Galima rasti net 250 spalvų rūšių gintaro. Parodoje buvo balto, geltono, mėlyno, žalio bei kitų spalvų gintaro. Brangiausi gintarai įkainojami ne dėl spalvos, bet dėl inklūzų — gamtos elementų (vabalai, augalai ir t.t.), kurie pakliuvo į pušies saktus. Taip pat išgirdome, kaip gintaras yra kasamas iš žemės ir kaip jį renka jūroje tam pritaikytais tinklais.

Kalbėdamas apie gintaro istoriją, K. Mizgiris net palietė laikus prieš Kristų, Aleksandro ir Romos imperiją. Lietuviai prekiaudavo gintaru. Tai įrodo įvairios senienos: amuletai, skydai, papuošalai. Pasakojo, kad visuomet su savim reikėtų turėti gintaro gabaliuką, nes gintaro energija suteikia laimę ir apsaugo nuo visokio blogio.

Apie gintaro papuošalus ir meninius dirbinius mums pasakojė Virginija Mizgiriene. Liaudies menininkai ir profesionalai apdirba gintarą. Jį reikia pirma nušlifuoti, tada spalva matyti ir galima nuspręsti ką kurti. Sunkiausiai yra išgauti apvalų gintarą, nes daug gintaro susinaudoja. Gintaras yra minkštas, tai jį apdirbant, reikia tai daryti su meile.

Lankytojai dar galėjo apžiūrėti parodą ir pateikti klausimų, o jau 9 val. turėjo atsisveikinti ir eiti į pamokas. Istorijos ratelis susirinkimams

renkasi kartą per mėnesį, valandą prieš pirmą pamoką. Spalio 5 d. gintaro parodą aplankė ne tik istorijos ratelis, bet visi Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai. Atrodo, kad tą šeštadienį kiekviena klasė kalbėjo apie gintarą. Septintokai pasisakė, kiek iš jų prie Baltijos jūros rado gintaro. Daugiau kaip dešimt gabaliukų rado: Aleksandras Strikas, Andrius Watson, Arnas Sadkevičius, Robertas Senkevičius, Martynas Matuliasukas, Kęstutis Žilys, Saulė Grybauskaitė, Liucija Balčiūnaitė; o mažiau rado: Andrius Aleksūnas, Dainius Kuodis, Paulius Valaiša, Gediminas Gaidamavičius ir Raimundas Kazlauskas. Penktos klasės mokiniai rašė apie gintarą. Štai vienas iš tų rašinėlių:

„Gintaras atsirado prieš 50 mln. metų. Gintaras atsirado iš pušų saktų. Sakai yra kaip medžio kraujas. Bėga iš medžio ir sudžiūna. Kartais musės ir visokie vabalai įstringa

ir jie vadinami inklūzais. Toks yra pats brangiausias gintaras ir pats sunkiausias surasti. Galima iš gintaro padaryti karolių, žiedų, auskarų ir visokių brangenybių. Gintarų gali būti visokių spalvų — geltonų, raudonų, baltų ir turbūt dar daugiau. Šiandien, jeigu važiuotumėt prie jūros, turbūt rastumėt gintaro. Gintaras dar gali būti kaip koks mažas globėjas. Tik reikia nešioti ant kaklo, kišenėje arba kur nors kitur“.

Elvina Vidugirytė
Istorijos ratelio vardu norėčiau tarti aciu gintaro kolekcijos savininkams Virginijai ir Kazimierui Mizgiriams už tokią gražią parodą, įdomius paaiškinimus ir malonų bendravimą su mumis. Aciu ir JAV Kultūros tarybos pirmininkei Marijai Remienei, kad leido rateliui ir Maironio mokyklos mokiniams aplankyti gintaro parodą prieš atidarymą.

Lina Rauchaitytė
Istorijos ratelio narė

Šis gintaras — tai vienas iš Virginijos ir Kazimiero Mizgirių gintaro kolekcijos eksponatų. Iš Lietuvos atvežta Mizgirių gintaro paroda, kurioje daugiau kaip 400 unikalų pavyzdžių.

KNYGOS IŠ ČIKAGOS Į LIETUVĄ

Šiomis dienomis, Stasio Džiugo rūpestiu, vėl buvo išsiųsta per Transpak siuntinių firmą nemažas skaičius vertingų knygų ir įvairių leidinių į Lietuvą. Šį kartą Lietuvos Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai išsiųstos visos „Nida“ knygų klubo knygos, išleistos nuo 1954 metų, o taip pat ir visi literatūros metraščių „Pradalgė“ leidiniai. Sudaro daugiau kaip 150 vienetų. Kartu siunčiama senų knygų ir žurnalų, išleistų pokario metais Vokietijoje ar kitur. Knygos ir leidiniai gerame stovyje, nes iki šiol buvo laikomi Džiugo nuosavoje bibliotekoje. „Nida“ knygų klubas buvo įsteigtas ir leido vertingas knygas ir leidinius Didžiojoje kad prie persiuntimo išlaidų

Britanijoje, išsilaukė nuolatinių prenumeratorių — klubo narių.

Lietuvos Rašytojų sąjungai ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutui išsiųsta „Encyclopedia Britannica“ su visais priedais ir daug kitų vertingų leidinių. Gera paminėti, sumažinimo prisidėjo Čikagos Filisterių skautų sąjungos, projekto remiamas Lietuvių fondo. Projekto sumanytojas yra LF pelno skirstymo komisijos pirmininkas inž. Kęstutis Jecius.

St. D.

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.